

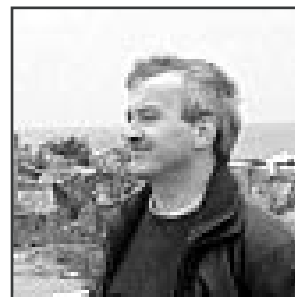
Læserbrev:
Nabo giver lyd
fra sig omkring
byggeriet ved
Skovstien 1.

03

Nu tror jeg at ked-
len skal sættes
over til en kop Sil-
very Jasmin Pearl
te. Hanne Nimskov
har besøgt Foto-
grafens Tehus

08

Hvor er kreativi-
teten dog henne?
Vi tog den politiske
chef for den born-
holmske byud-
vikling med på en
byvandring.

13

Theis Molin bag Tim Christensen film

Om kort tid udkom-
mer en Tim Chris-
tensen-DVD, ud-
sendt af pladesel-
skabet EMI, der bl.a.
indeholder en 47
minutter lang doku-
mentarfilm lavet af
Svaneke-drengen
Theis Molin.

Theis Molin i det berømte Abbey Road studie i London, hvor Beatles indspillede deres musik

➔: Nina Soelberg

Det er første gang, at
manden bag hits som
"Love is a matter of..."
og "Right next to the
right one" har indvil-
get i at lade sig følge
med et kamera i flere
dage i træk. Men med
en dokumentar om or-
kestret Mew, der har
været vist på DR2, og
ikke mindst venskabet
med Tim Christensens
producer Rune Nissen-
Petersen på CV'et, ja så
fik Theis hul igennem
til den sky stjerne.

Fra Roskilde til London

Oprindeligt skulle do-
kumentaren blot have
fulgt Tim Christensen
under hans optræden
på årets Roskilde-festi-
val. Men projektet fik
et noget andet fokus,

da Theis siden blev in-
viteret med til London.
Her skulle der nemlig
optages en studiekon-
cert – en såkaldt show-
case – der skal være
med til at markedsføre
Tim Christensen i ud-
landet. Men optagel-
serne skulle ikke bare
finde sted i et hvil-
ket som helst studie.
Til formålet gik nem-
lig Tim Christensens
vildeste ønske i opfyl-
delse: adskillige dages
arbejdsophold i de le-
gendariske Abbey Road
Studier, hvor hans stør-
ste inspirationskilde
The Beatles indspillede
stort set alt deres mate-
riale mellem 1962-70.

Pilgrimsrejse

Og at der er tale om in-
tet mindre end en pil-

grimsfærd afspejler sig
også i den Tim Chris-
tensen, man møder i
Theis Molins film. "Vi
kommer tættere på,
end andre har gjort.
Blandt andet skinner
Tims mere nørdede si-
de igennem her – man-
den er jo et omvan-
drende Beatles-leksi-
kon", fortæller Theis,
der måtte slås med en
meget stram deadline
og en mere end almin-
delig kamerasky trom-
meslager for at få sine
optagelser i hus. Men
nu ligger materialet alt-
så færdigredigeret hos
EMI, og på sigt er det
Theis' håb at få sin film
solgt til tv.

Svaneke fingeraftryk

Men i første omgang

kan filmen altså ses på
den DVD, der kom-
mer i handlen senest
inden jul. Skiven inde-
holder også studiekon-
certen fra Abbey Road,
der fortrinsvis består
af sange fra Tim Chris-
tensens seneste album
"Honey Burst". I øv-
rigt en plade sangskri-
veren modtog prisen
for årets bedste produ-
cer for – sammen med
Rune Nissen-Petersen.
Det foregik ved den
seneste Danish Music
Awards-uddeling. Og
selvfølgelig er det også
Runes fingre, der har
været på lyd-mixeren
i forbindelse med lyd-
sporet til DVD'en, der
dermed er endt som
lidt af et stykke musi-
kalsk og filmisk Sva-
neke.

Grynegård solgt

➔: Nina Soelberg

Grynegård i udkan-
ten af Svaneke er igen
kommet på private
hænder. Solhvervsfon-
den har nemlig solgt
gården til Elisabeth
Krogh og Claus G.
Theilgaard, der flytte-
de til Svaneke for snart
et år siden og hidtil har
boet til leje i Elmegade.
Men det betyder dog
ikke noget for vores
adgang til øko-grønt,
for Grynegårds nuvæ-
rende aktiviteter med
produktion og salg af
økologiske grøntsager
og æg fra gårdbutikken
fortsætter uændret.
Den store forandring
kommer til gengæld
til at ske med hoved-
huset, som familien
Krogh/Theilgaard er i
fuld gang med at sæt-
te i stand. Og det kræ-
ver sin mand, for der
skal rettes op på man-
ge års misvedlighed-
delse. Men nu skal hu-
set både fungere som
bolig for familien på
– snart - 6 og som
hjemmearbejdsplads.
Elisabeth og Claus står
nemlig bag hver sin in-
ternetaavis: ugeXpres-
sen og dk-nyt. Elisa-
beths UgeXpressen er

en undervisningsavis,
til brug på skoler og
sprogcentre, med nyhe-
der skrevet på et sprog,
så børn kan forstå dem,
mens dk-nyt er et in-
ternet-nyhedsbureau,
som Claus er medejer
af, der leverer nyheder
stilet til kommunale og
offentlige beslutnings-
tagere (læs mere på
www.ugeXpressen.dk
og www.dk-nyt.dk).
Men dermed er frem-
tidsplanerne for ste-
det ikke slut. Med tiden
håber de nye gårdejere
nemlig at lokke lignen-
de virksomheder til, så
Grynegård kan blive et
"væksthus" for iværk-
sættere.
Gården har igennem
de sidste mange år hu-
set forskellige beskæf-
tigelsesprojekter med
tilhørende produktion
af økologisk grønt og
æg – og før det været
hjemsted for en lang
række demonstrati-
onsprojekter indenfor
blandt andet vedvaren-
de energi og miljøven-
ligt byggeri.
Men nu tages der altså
hul på et nyt og spæn-
dende kapitel i Gryne-
gårds historie.

Familien Krogh Theilgaard foran den ny erhvervede ejendom

©: Niels Holm

Strandstien Listed

MADAM STOLTZ

Svanekebladet

www.svaneke.net
Grundlagt 2003

Udgiver:

Fællesråd for Foreninger i Årdsdale, Ibsker, Svaneke og Listed
Formand Sv. Gunnar Kofoed Dam
Albret Wolfensgade 2
3740 Svaneke
sv.gunnar@mail.tele.dk
tlf: 56 49 61 73

Ansvarshavende redaktør:

Hanne Nimsskov
I Pilene 1
3740 Svaneke
nimsskov@ofir.dk
Tlf. 56 49 65 01
Ass. redaktør:
Nina Soelberg

Redaktionen:

redaktion@svaneke.net

Annoncer:

Steen Hansen
Lille Plads 7
3740 Svaneke
mariegaarden@get2net.dk
tlf: 56 49 62 15

Netredaktør:

Niels Bjerre
Lille Plads 4
3740 Svaneke
niels@bjerre.net
tlf: 56 44 30 30

Layout:

Ole Hedehus
olehedehus@tdcadsl.dk

Tryk:

Dansk Avistryk

Bankkonto:

BGbank
Reg.nr: 6961
Kontonr: 4422109269

SvanekeBladet bliver husstandsomdelt i postområderne 3740, 3730 og 3751 og ekstra eksemplarer kan findes på Svaneke Bibliotek, Svaneke Turistbureau, i Svaneke Brugs og i Havnekiosken i Svaneke.

En redaktionel forklaring

Svanekebladets eksistensberettigelse beror alene på borgernes og erhvervslivets interesse. Opgaven er at lave et så spændende blad, at læserne ikke føler, de kan undvære det. Interesserede læsere er forudsætningen for betalende annoncører. Svanekebladet er heldigvis privilegeret med begge dele. Det er derfor trist, når vi engang imellem ikke er i stand til at leve op til de krav, vi har stillet for os selv som f.eks. vores udgivelsesplan. Vi er alle i redaktionen kedede af, at vi ikke formåede at udkomme som planlagt med et sensommernummer, men med denne udgave og et planlagt julenummer allerede om en måned, håber vi at rette op på den lidt ufrivillige pause.

Apropos frivillighed. Svanekebladet produceres af en lang række forskellige mennesker udelukkende på frivillig basis. Der er tale om ildsjæle. Ildsjæle som føler, at det er vigtigt for byen, at vi har et fælles forum for debat og information. Foreningsfolk, klubsekretærer, skribenter, designere, IT-eksperter, layoutere, fotografer, annoncetegnere osv. osv. samarbejder om opgaven, men konstruktionen er let at slå ud af kurs, og der skal desværre ikke megen fravær eller anden force majeure til, før tandhjulene går i stå. Det er trist, men det er vilkårene for alt frivilligt arbejde.

Når der f.eks. ikke kommer nok skribentarbejde ind på redaktionen, er gode råd dyre. Uden artikler ingen avis. Uden redaktør, slet ingen avis. Vi har ikke været gode nok i redaktionsgruppen, til at forstå vigtigheden af, at vi skal sørge for at der altid skal være nogen der kan træde til, hvis f.eks. redaktøren ikke kan redigere i en periode. Det har vi løst nu med en midlertidig redaktør, - men vi skal i fremtiden sikre os, at vi ikke støder ind i lignende problemer. Med dette nummer er vi i gang igen. Vi undskylder den ulejlighed som udgivelsespausen må have forvoldt. Samtidig glæder vi os over, at redaktionen er intakt og at der oven i købet er kommet endnu flere til, som har lyst til at gøre en indsats for Bornholms mindste avis i Danmarks mindste købstad.

Om lidt er det jul - og derfor er der deadline til julenummeret lørdag d.13.november kl.12.00.

Svanekebladet er ikke udkommet i august måned, som det skulle efter udgivelsesplanen, og oktobernummeret kom beklageligvis heller ikke ud til tiden.

Dette beklager bestyrelsen meget, da det naturligvis har medført, at diverse arrangementer og starten på idrættens vintersæson ikke er blevet annonceret som forventet af foreningerne.

Årsagen er redaktørens fravær, og der har ikke hidtil været en fast afløser/substitut.

Vi prøver nu at få redaktionen udvidet, så det vil være mere sikkert, at den slags svigt ikke sker i fremtiden.

Der var i øvrigt også meget lidt stof fra foreningerne ved sidste deadline, så jeg opfordrer til, at alle som har noget på hjerte, overholder disse frister og lægger sig i selen, så vi fortsat kan få et godt blad. Måske har det været lidt svært at finde ud af disse tidsfrister, det vil blive mere klart fremover.

Det er nu heldigvis lykkedes at få en midlertidig redaktion med Hanne Nimsskov i spidsen til at overtage ansvaret for de næste blade. Vi er meget taknemmelig for, at det kan ske med så kort varsel, derfor skal der lyde en stor tak til den midlertidige redaktion.

Næste nummer, julenummeret forventes at udkomme i slutningen af november/starten af december.

Da det heller ikke har været for godt med stof fra foreningerne til august nummeret, opfordrer jeg hermed jer alle til at være opmærksom på næste deadline tidligt i november og komme med indlæg, selv om det er hurtigt efter dette blad.

For god ordens skyld en meddelelse til annoncørerne:

Der er betalt for 6 udgivelser, og de vil komme, det står bestyrelsen inde for. Vi beklager at de forventede tidspunkter ikke er overholdt.

Der vil nu blive lavet en udgivelsesplan for det næste år med angivelse af deadline for hvert enkelt nummer.

Med venlig hilsen
Svend Gunnar Kofoed-Dam
formand

**En aktiv virksomhed
kræver en aktiv revisor**

svaneke revision
registrerede revisorer frr

borgergade 3 - 3740 svaneke
telefon 56 49 60 32 - telefax 56 49 68 32

SPAR TID • BESTIL
VENLIGST TID

JOE'S frisørsalon

☎ 56 49 67 09
Lørdag lukket

Madvigsgade 2 • Svaneke

**Hotel
Siemens Gaard**

HSG

Tlf. 56 49 61 49 • Fax 56 49 61 03
www.siemensens.dk - hotel@siemensens.dk

Læserbrev

...men skylden er deres egen!

Ja, det bedste forsvar er jo som bekendt angreb, en manøvre der tilsyneladende lykkedes til fulde for Bygherren og Svaneke Venner i Sussi Hviids artikelserie om byggeriet på Skovstien i sidste nummer af Svanekebladet.

En ting er at vi skal leve med byggeriet som naboerne i Møllebakken 2B, men at vi oven i købet skal beskyldes for at have andel i byggeriet fordi vi angiveligt skulle have afslået et "mageskifte" er ud over al ret og rimelighed!

Vi er ikke på noget tidspunkt, af hverken bygherren eller Svaneke Venner blevet kontaktet i forbindelse med byggeriet, hverken før eller efter igangsættelsen. Vi har ingen problemer med "at snakke sammen" med nogen som helst, så vi er fuldstændig uforstående overfor disse påstande.

Der kommer dog aldrig røg uden ild, så det Jørgen Badsted og Knud Harild hænger deres hat på vedrørende disse påstande, må åbenbart være i forbindelse med et ganske andet projekt, som aldrig blev ført ud i livet, nemlig vores eget første udkast til en udbygning af Møllebakken 2B. Vi havde en ide om at ombygge og udvide den lille tilbygning, der er på vores hus mod nordøst med et vindue og en overbygning. Dette krævede naturligvis naboens godkendelse (via en nabohøring), da denne udbygning ligger ganske tæt på naboejendommen, Skovstien 1. Det var vi selvfølgelig klar over og for at være imødekomende kontaktede jeg Harild telefonisk i begyndelsen af 2000, for at orientere ham om vores foreløbige planer. Hvis han forlods ikke var indstillet på dette, var der ingen grund til at fortsætte med projekteringen. Det var han dog umiddelbart ikke imod, afhængig af den endelige udformning selvfølgelig

lig. Under denne samtale nævner Harild, at man kunne overveje at ændre de meget skæve skel, der er imellem vores ejendomme, selvom det var forbundet med visse omkostninger til landmåler og tinglysning med videre. Det skal måske lige nævnes, at ejendommen på daværende tidspunkt tilhørte nu afdøde Fru Valborg Nørregaard. Der blev på intet tidspunkt nævnt noget om en tilbygning til Skovstien 1. Jeg svarede, at vi da ikke var afvisende over for det, men at jeg synes, at han skulle vise mig sit forslag på en skitse eller en tegning. Denne har vi aldrig modtaget. Hvad dette skyldes, ved jeg ikke.

Under alle omstændigheder afleverer vi en kopi af vores endelige projektforslag direkte til Harild samtidig med at vi fremsender en ansøgning til Nexø Kommune. Projektet kan imidlertid ikke godkendes af Harild i det, (og jeg citerer fra Harilds brev til os dateret 24.04.00): "Dette forslag er helt uantageligt for Valborg Nørregård, idet en ganske væsentlig del af hendes have og hus bliver meget forringet" Det er selvfølgelig fair nok, så vi dropper planerne.

Til slut i brevet skriver Harild på egen opfordring følgende: "Vi kan foreslå Jer at forlænge huset mod sydøst, så generne dermed formindskes for Valborg Nørregaards hus. For den nederste del af hendes grund kan vi nok finde frem til en fornuftig løsning for begge parter". Imødekomende? Ja, det kan man måske nok sige, men vi skulle under alle omstændigheder have nyt tag og kunne ikke på daværende tidspunkt gennemføre et så omfattende projekt, så det var slet ikke aktuelt. Endvidere opfatter jeg dette som, at hvis der blev problemer mht. afstande til skel eller lig-

©: Niels Holm

nende ved en forlængelse af vores hus kunne vi finde en løsning på dette. Men der manglede vi "et langt livs lærdom", for vi burde selvfølgelig have gennemskuet, at det jo i virkeligheden handlede om Harilds byggeplaner! For sagen er, at vi har aldrig siden har hørt fra Harild.

Den opfølgende artikel i Bornholms Tidende kommer vist sandheden lidt nærmere. For det hele handler nemlig om, at vi fik lavet kviste på vores hus. I øvrigt uden dispensation, det kræver ikke dispensation i byggeloven at lave kviste, så det er noget sludder. Men, som det vist er ret indlysende, lavede vi ikke kviste for at "overbeglo" hr. og fru Harild, som i øvrigt ikke selv bor i ejendommen. I øvrigt er den bemærkning uforståelig, for enhver der går tur på Skovstien kunne "overbeglo" lige nøjagtigt det samme stykke have, som vi kunne se fra vores kviste, hvis vi stod helt henne i vinduet.

Sagen har også en anden side, nemlig Plan og Bygs håndtering af sagen. Det vil vi dog ikke komme nærmere

ind på her, for det tager flere sider at skrive om, men vi vil kun nævne kort, at de oprindelige byggeplaner, på vores foranledning, måtte ændres for at byggeriet nu tilsyneladende er lovligt og uden dispensationer. Det sidste er dog kun fordi Skovstien ikke har et matrikuleret vejskel mod nordøst! I øvrigt tilsidesatte man i Plan og Byg en passus i "Retningslinier for bevaringspolitikken i Nexø Kommune" (som stadig er gældende), der angiver at "bebyggelse skal udføres med respekt for nabobebyggelsen og underordne sig områdets proportioner" mens man henholdt sig til en anden passus, der angiver at "ny bebyggelse skal fortrinsvis opføres i gadelinien". Ja, vi taler altså om gaden Skovstien!. Til de læsere, der er interesseret i den side af historien, vil vi henviser til følgende link på Internettet: <http://home14.inet.tele.dk/mfqi>. Her kan man læse hele korrespondancen mellem Plan og Byg og undertegnede. Hvis man ikke har adgang til nettet, kan man kontakte os eller Plan og Byg, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen, skal fremlægge

sagens akter for alle interesserede.

Udover selve byggeriet sidder vi tilbage med en følelse af en meget urimelig behandling. Vi syntes det er både uværdigt og udtryk for manglende mandsmod, at man ikke tør stå ved de handlinger eller mangel på samme, man har foretaget i denne sag. Vi ved godt, at mange sikkert vil sige, "at der er jo nok noget om snakken", for sådan vil det altid være i en sådan sag. Men så syntes jeg blot, at man skal spørge sig selv følgende: Hvorfor i alverden skulle vi afvise et mageskifte med udsigten til, at et afslag ville medføre det nuværende byggeri? Og hvorfor i alverden skulle vi ikke

være interesseret i at få direkte adgang til Skovstien fra vores ejendom, hvor vi næsten dagligt går tur med vores børn?

Da Bygherren opdagede hvordan hans byggeri blev opfattet af mange borgere i Svaneke, finder han på at beskyldte os for at have tvunget ham til at bygge foran vores hus med baggrund i en helt anden sag som ligger 4 år tilbage. Og Svaneke Venner's rolle i hele denne sag? Tja... udover Jørgen Badstedes (for os fuldstændig uforståelige) udtalelser i Svanekebladet, har vi aldrig hørt et ord.

Malene og Morten
Møllebakken 2B

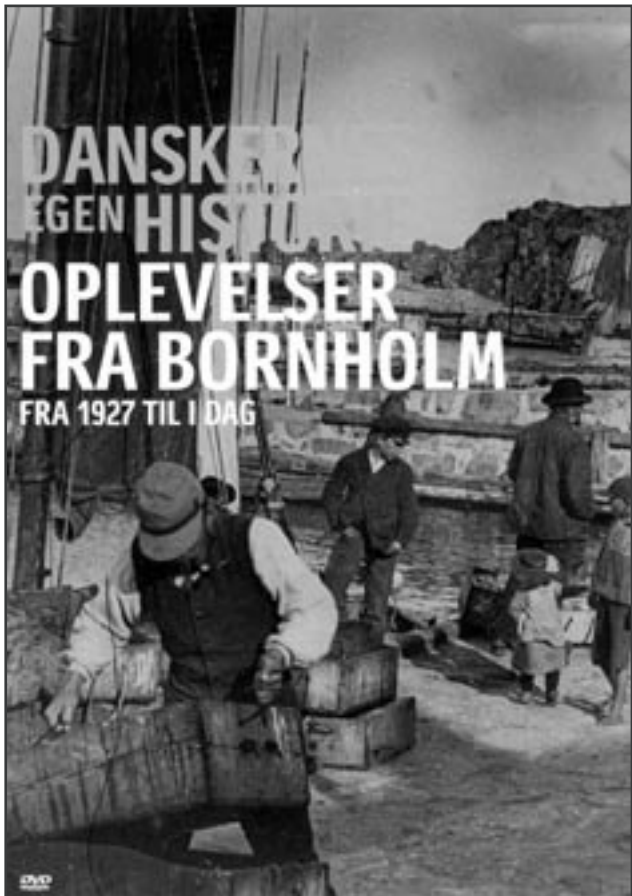

Før havde familien havkig fra første sal, nu har de tagkig!

Bornholmske filmklip

– på DVD og VHS

Hanne Nimskov og Niels Holm har redigeret bornholmernes historie på Baltic Media Centre.

➔: **Hanne Nimskov**

Filmen er lavet på DVD/VHS og indeholder 12 forskellige film, der omhandler livets gang på Bornholm fra 1927 frem til i dag. Filmene er klippet sammen af arkivfilm og materiale fundet i lokal- og billedarkiver og handler om ganske almindelige menneskers liv og levned på øen – de nære og lokale begivenheder. I alt 1 time og 40 minutter med historiske glimt fra livet på Born-

holm igennem 100 år. DVD'en er produceret af Substanz og tilrettelagt af Hanne Nimskov og Niels Holm. "Danskernes Egen Historie – Oplevelser på Bornholm" forhandles hos: "Bøger og Papir" i Nexø Boghandel, "Bog & Ide", Rønne, Colbergs Boghandel, Rønne, Åkirkeby Boghandel samt hos Expert, Åkirkeby. Vind filmen på DVD/VHS i konkurrencen her i bladet - se side 11.

Den røgede Bornholmer / Beretningen om den røgede sild.

Fru Stobelkuff's elever / Hverdag på Nexø Borgerskole 1960.

Af ler er du kommet... / Et kig ind i Hasle Klinker og Chamottestensfabrik i 60'erne.

Øen Rundt i 30'erne / Turismen fødes: Rønne, Nexø, Balka Strand, Svaneke, Chr.Ø, m.fl.

Tre smukke baner / Historier fra De Bornholmske Jernbaner.

Øen rundt i 1939 i farver / Svaneke, Rønne, Sandvig, Brændegårdshaven m.fl.

Det er smørret der gør'et / Dagligdagen på Andelsmejeriet Bosthøj 1937.

Øen rundt i 50'erne og 60'erne / Nylars, Olsker, Østerlars, Svaneke, Gudhjem, Tejn m.fl.

Bornholm bombes / Danmark befries, mens Bornholm bombes af russerne.

Hverdag på russisk / 11 måneder under russisk besættelse.

Den store folkefest / Hele øen samles til dyrskue i Almindingen i 1937 og 1951.

I bornholmernes tjeneste / Avis til hele familien, om Bornholms Tidende.

Malerarbejde for private og erhverv.
Håndværksarbejde til fornuftige priser
mobil 40 26 50 68

Torsten Nielsen's
MALERFORRETNING
Svaneke 56 49 61 63

ALT I VVS

BLIKKENSLAGER
OLIEFYR SERVICE

SVANEKE VVS
Svanevang 6 · 3740 Svaneke
Telefon 56 49 60 56

Stoppestedet

»Byens bedste steg«

Grillen Svaneke

Tlf 56 49 61 69
Fax 56 49 66 10

Vigebakken 1 A
3740 Svaneke

Er du sulten eller blot lækkerisulten?
Så spørg efter en Super Åge!
Den fås i udvalgte forretninger og på Svaneke Torv
på markedsdagen om lørdagen.

SPORTMASTER

K-Bsport

Store Torv 10 · 3700 Rønne · Tlf. 56 95 45 00 · 56 95 19 04 · Giro 3 20 14 14

DER ER MERE SPORT I SPORT-MASTER

ANMELDELSE

Tag en tur med tidsmaskinen

✎: Jacob Ludvigsen

Bager Basse i Bagerstræde, berømt for sine kanelthebirkes, forsvandt for mange år siden. Men erindringen fastholdes på den nye dvd med titlen "Oplevelser på Bornholm", der netop er udkommet som en ud af otte DVD'er i serien "Danskernes egen Historie", udgivet af produktionsselskabet Substanz. I 12 afsnit, der tilsammen varer 101 minutter, vises en rigdom af film fra fortiden, og Svaneke er fyldigt repræsenteret. TV-serier som "Mata-dor", "Krøniken" og den desværre mislykkede "Bryggeren" har vist, at der er en længsel i folkedybet efter at lære fortiden at kende. De ældre genkender fænomener fra deres egen tid, de yngre er ivrige efter at registrere forskellene i talemåde, klædedragt, transportmidler, produktions-

metoder og mentalitet. Derfor rammer "Danskernes egen Historie" plet, og da stadig flere anskaffer sig en DVD-afspiller, der i dag koster 5-600 kr., er forudsætningerne for stor succes til stede. Den bornholmske DVD indledes med en film om De Bornholmske Jernbaner. Stationsforstander Svend Lund-Petersen vinker klar til afgang, og så kommer vi ellers omkring med damptog og skinnebusser. Turen går af gode grunde ikke til Svaneke, for byens købmænd havde held til at forhindre, at byen blev koblet til jernbanenettet. Heldigvis, må vi sige i dag, for dermed undgik Svaneke at blive raseret på samme måde som for eksempel Aakirkeby. Alligevel må man udstede endnu en forbandelse over de sognesnuder, der ødelagde

øens hyggelige transportsystem, der for 100 siden var en revolution på linie med internetet i dag.

Tre ture til Svaneke

Forskellen på Svaneke i 1930'erne og 1950'erne og i dag er i grunden ikke så stor, selv om man ikke længere kan møde Svanemøllens hestetrukne brødvogn. Havnen og gadepartierne er uændrede, heller ikke stubmøllen, vandtårnet, Brændesgaards-haven eller Christiansø har forandret sig synligt. Der er tre forskellige besøg i Svaneke på plasticskiven, der rummer 100 minutter. En gang om året overraskes nationen af undersøgelser, der viser ungdommens rystende ringe paratviden om krige, konger og kejsere. Og selvfølgelig er det praktisk at have et tidstræ at hænge be-

givenhederne op på. Men folkets historie er også vigtig. Det gamle århundrede blev det første, hvor man var i stand til at fastholde øjeblikke i form af levende billeder. Filmkameraet blev tilgængeligt for amatører og professionelle, og der siges at ligge hen ved 40.000 film af denne type i de danske lokalarkiver. Et skatkammer er åbnet, og takket være Substanz bliver filmrullerne hentet frem og frelst for eftertiden. Den ene af grundlæggerne, Thomas Tingstrup, besøgte Bornholm umiddelbart inden premieren og præsenterede vores DVD på Svaneke Bryghus. En ildsjæl, er den tidligere produktchef fra det daværende Tuborg blevet kaldt, og der skal fast vilje og stærke nerver til at investere i produktionen af over ti ti-

mers historiske optagelser og få dem solgt.

Klinker og junger

Fra nabosognene skal fremhæves reklamefilmen om Bornholms Tidende, der også giver en undrende ungdom et billede af, hvor besværligt det var at trykke blade og bøger i bly. Sovjetunionens bombardement og besættelse 1945-46 er i sig selv en fortælling, der vidner om Bornholms udsatte og isolerede vilkår. Hasle Klinker havde i sin storhedstid 900 ansatte, men ler blev fortrængt af plastic og fabrikken lukkede 1997. Vi er omkring Bøsthøj Mejeri 1937 og ser mælkekuske med fire-fem junger. Et monument over en nøjsom landbo-kultur, der er udslettet. Der kan filosoferes frem og tilbage over dette mesterværk, der for Bornholm-versio-

nens vedkommende bærer Hanne Nimskov og Niels Holms signaturer. Som gave er den nem og bekvem, og turen i tidsmaskinen sikrer oplysning, underholdning og samtalestof til hele familien, hvad enten den bor her eller må leve i exilovre i Danmark. Som drama var "Bryggeren" mislykket, men der var gjort meget ud af tidstypiske enkelheder. I Svaneke har vi fået vores egen brygger. Forhåbentlig er der nogen ud over TV2, der i dag dækker bryghuset, bolschekogieriet, glaspusteriet og andre levende værksteder på video, så vores oldebørn kan få en fornemmelse af vores nutid, der for dem vil være fortid. Historiens hjul drejer uendeligt.

Baltic Medie Centre-nyt

✎: Jørgen Jensen

Baltisk Medie Centers kursuslokaler på Munken i Svaneke har været flittigt benyttet dette efterår – og det ser ud til, at travlheden kommer til at fortsætte de næste måneder. Fra slutningen af oktober har BMC holdt et tre-ugers kursus for advokater og økonomer fra film- og tv-branchen i de baltiske lande og Polen. Kursisterne

får en grundig indføring i de juridiske og finansielle sider af film- og tv-produktion. I december planlægges et kursus for i alt 16 journalister fra Kaliningrad og Litauen om mediernes rolle i et demokratisk samfund. Kurset, som varer en uge, er støttet af Baltisk Uddannelsesø. Det gælder også et planlagt kursus om journali-

stik om minoriteter for journalister fra Letland og Rusland, som vil finde sted i starten af det nye år. I starten af oktober var det østeuropæiske filmfolk, der var samlet på Munken til en uges workshop om manuskriptskrivning, arrangeret i samarbejde mellem Baltisk Medie Center og organisationen North by Northwest.

Et lignende arrangement vil formentlig finde sted næste år.

Solcelleradioer

Tyve radioer, som kan fungere uden strøm eller batterier, kommer nu til gavn og glæde for flygtninge i lejre i Afghanistan. Det sker i et samarbejde mellem Baltisk Medie Center og den danske organisation DACAAR, som

udfører hjælpearbejde i Afghanistan. Det er medlemmerne af Baltisk Medie Centers støtteforening, som har sørget for finansieringen af radioerne. De er nemlig købt for en del af de penge, som støtteforeningens medlemmer betalte i kontingent. I første omgang har det altså rakt til tyve af de små radioer, som drives af solceller.

Nordea

Man kan ikke spise mursten – og dog

Har du friværdi i din bolig, kan du vælge at spare ned i stedet for at spare op. Det betyder, at du bruger af friværdien i din bolig. Du kan fx få udbetalt et beløb - på en gang eller hver måned i en årrække. Kig ind, og lad os sammen se på dine muligheder.

Nansensgade 5, 3740 Svaneke, tlf. 56 49 64 20

Er du sulten eller tørstig efter kamp eller træning – besøg **Svaneke Klubhus Cafeteria** 56 49 68 25

Butikken med det **fedeste tøj** finder du i Nexø. Str 42 - 56 **Lillian** Brogade 2b 3730 Nexø tlf. 56492123

HVER DAG: 1 ks. KING 89,50 + pant
ÅBENT HVER DAG Kl. 08.00 - 18.30
STRANDKIOSKEN
Ved Årsdale Havn

BORNHOLMS DYNAMISKE EJENDOMSMÆGLERE

– der er os, der sælger husene!

Skal du købe eller sælge hus?
VI HAR ØENS STÆRKESTE
HOLDOPSTILLING:

Ring - eller kom ind på vores "hjemmebane" - og lad os få en rigtig god hussnak.

DanBolig

- samarbejder med Nordea

Ole W. Kok-Hansen & Martin W. Kok-Hansen
Statsautoriseret ejendomsmægler & valuamDE
Nørregade 6 · 3700 Rønne · Tlf. 56 95 19 95 · Fax 56 95 65 95
Torvet 13 · Nexø · Tlf. 56 49 12 95 · Fax 56 49 13 95

Kunst & Fotografi
Bykilden 1 · Svaneke
mobil 30280961

HUMMER HYTTEN

Strandvej 10
DK-3740 Svaneke/Listed
Borholm
T. Freet (0645) 56 49 76 16
S. Freet (0645) 20 22 53 45
www.listed-borholm.dk
eMail: hummer@listed-borholm.dk

Champagne, divakjoler og flotte kvinder

Rigtig flot indvielse af det nyrenoverede FREM med nyt navn til biografen!

📷: Hanne Nimskov

Det blev en rigtig flot og dejlig aften, lørdag d.11.september, hvor den nye bestyrelse i FREM havde valgt at åbne dørene op for alle de mange nye herligheder.

Hele bygningen udvendig er omsider blevet sat i stand, og en ny dør præger indgangspartiet. Den røde løber tog imod gæsterne til aftenens indvielse af det "nye" kulturhus.

Fest med nye farver

Allerede inde i foyeén ser man tydeligt forandringen: nye lyse farver, masser af luft, ny billetterbar og nye høje borde man kan stå ved og få sig en kop espresso kaffe - og toiletterne har skam også fået en ordentlig opfrisker. Læg mærke til de nye tegn

Den nye formandinde byder velkommen i aftenens flotteste kjole

på dørene næste gang du skal på toilettet – de er listigt designet af Stig Rex Thomsen, som er den nye formand for biografen. Som flot modtagelse stod der i døren de flotteste kvinder – udklædt som de rene fantasi-rokoko-stjerner og bød

Biografens nye navn blev afsløret i direkte transmission fra facaden op på lærredet. Poul Friis fortalte om stjernebilledet Cassiopeia.

venligt på champagne! Nyt gulvtæppe lyste venligt én i møde, når man betrådte gulvet og gik ned i salen hvor nye lyse borde stod hyggeligt og lyste med kønne lysegrønne fyrfadslysestager fra Bülow Glas. Dette sammen med en funkende ny hvid bar, der klæder den flotte sal. Oppe i loftet har de metusalem gamle rislamper, måtte lade livet til fordel for nyinstallerede pæne hvide kuppellamper.

Sikke en stemning! Nu kunne festen begynde. Til trods for at der på indbydelsen til festafteften, blev opfordret til at klæde sig ud som sin yndlingsstjerne, var det kun ganske få der tog imod udfordringen. Men bedste udklædning stod Dupont og Dupont for alias Claus Dam og Christina Thurman. Se dem i fotoreportagen. Aftenens konference, Poul Friis, gik veloplagt på scenen og bød velkommen til det fremmødte publikum. Festen var i gang, og Poul gav nu ordet til den nye formand-inde for FREM, Fie Kelkjær. Hun kom elegant fejende op på scenen, i vel nok aftenens smukkeste kjole – en kreation fra Svaneke's dygtige designer ud i strikkunst Timmi Kromann

fra Kokolores. Kjolen var lige hjemkommet fra den store udstilling på Bella Centrets modemesse - en rigtig Diva-kjole.

Den nye formand bød alle hjerteligt velkom-

Christina Thurman og Claus Dam alias Dupont & Dupont

men – og takkede store som små for det kæmpe store arbejde det har været, at komme såvel igennem ombygningen som alle de tusindvis af forberedelser, der har været i forbindelse med indvielsen. Alle os der sad i den nymalede og flotte sal, var ikke i tvivl – der lå mange timers slid, forud for denne aften.

11.September

Til trods for den barske kalenderdato var stemningen god, men bestyrelsen kom alligevel i hu, at netop denne dato skal behandles med en hvis form for respekt og omsorg. Derfor valgte man at vise kortfilmen, "Reflexion 2001" af den sven-

ske filminstruktør, Jan Troell, som under et besøg i New York havde besluttet sig at filme omkring World Trade Center i foråret 2001. Umiddelbart efter den 11. september 2001 klippede han af disse optagelser en skildring af arkitektur og dagligliv ved de to tårne. Han føjede tre arkivoptagelser fra de tragiske begivenheder til og valgte komponisten Arvo Pärts musik som lydside. Filmen er instruktørens meget personlige kommentar til den tragiske begivenhed i New York. En meget bevægende film.

Et stærkt valg, at turde vise denne film, som alle mindede os om, at noget er galt der ude i vores store vide verden. Samtidig var denne film også en debut for husets ny indkøbte og dyre video-kanon, som med stor præcision og kvalitet, kan blæse videofilm op på det i øvrigt nyindkøbte film-lærred. En rigtig god investering.

En stjerne blev født

Men nu skulle det være – afsløringen af biografens nye navn. Til denne begivenhed havde man håbet på, at byens dronning, Anne-lise Molin, ville komme og "klippe snoren". Men desværre var An-

MEDITATION & harmoni i hverdagen

Slip stress og fyld dit liv med mere glæde og tilfredshed.

Information og tilmelding:

Aarsdale Helseklinik v/Nana Gitz
56 49 64 35

NEXØ
Herremagasin
SØREN GRAM · KØBMAGERGADE 1 · 3730 NEXØ

JEANS
SHOP
Strandgade 8 · Nexø

VI KLÆ'R DIG

NEXØ
REVISION

Strandgade 12 · 3730 Nexø
Telefon 56 49 26 95
Telefax 56 49 46 95

Registrerede revisorer FRR · Johnny Poulsen · Kjeld Poulsen

DERES LOKALE ADVOKAT

SVEND
SOELBERG

Havnebakken 2, 3740 Svaneke
Åbent 10-12 og 14-16
Tlf. 56 49 60 33

Lastvognskørsel udføres

TOM SKOVGÅRD

56 49 63 00

I bakkerne 18, Årsdale, 3740 Svaneke

Vi udfører alt inden for
MURER-, TØMRER- OG
SNEDKERARBEJDE samt PROJEKTERING

AARSDALE
BYGGEFORRETNING
FIRMAET MATTEBJERG

Indenmarken 24 · 3740 Svaneke · Tlf. 56 49 63 96 · Fax 56 49 70 96

nelise forhindret. I stedet sendte regionskommunen sin mand på kulturposten, Bjarne Hartung Kirkegaard. Han blev af Poul Friis kærligt hånet med, at man for en sikkerheds skyld havde udstyret bordene med æggeure, der ville bimle højlydt hvis han blev for lang i spytet.

Det skete selvfølgelig ikke, for Bjarne fik venligt sagt, det han ville på regionskommunens og egne vegne samt lykønsket med det nye og renoverede kulturhus. På scenen bag Bjarne, blev der nu afsløret en direkte tv-transmission på lærredet - ude fra FREM's hovedind-

Selv kassereren var i dagens anledning klædt ud som Cassiopeia

gang. Her hang der til lejligheden et stort klæde oppe på gavlen, som lige akkurat dækkede for det nye navn der nu ville blive afsløret af regionskommunens udsendte.

Klædet faldt og afslørede (efter lidt besvær med at få hele klædet væk - de underjordiske må have været på spil) - de flot designede og farverige bogstaver der fortalte at bio-

grafan kom til at hedde "CASSIOPEIA", stjernen over dem alle. Den gamle biograf er nu omdøbt til dette smukke navn og blev hyldet med store klapsalver.

Stjernen og Bodil Kjer

Poul Friis gik atter på scenen og fortalte om stjernebilledet "Cassiopeia" som den danske videnskabsmand Tycho Brahe for over 400 år siden opdagede.

Og hvem husker ikke Bodil Kjer som udødelig gjorde netop denne stjerne ved at spille musen i filmen "Mød mig på Cassiopeia" fra 1951. Men navnet på stjernebilledet har en ret dramatisk historie som vi lige gengiver her:

"Dronning Cassiopeia sidder på sin tronstol ved siden af kong Cepheus, han regerede i Etiopien. Hun pralede med, at hendes søn datter Andromeda var flottere end neriderne, havguden Nereus' døtre. Derfor blev havulyret Cetus sendt ud for at hjemsege deres rige.

Den eneste redning var at lænke Andromeda til klipperne, så hun kunne blive uhyrets bytte. Men helten Perseus kom til hjælp, han havde netop dræbt heksen Medusa, og af hendes blod var vingebesten Pegasus opstået.

På Pegasus' ryg kom Perseus, og med Medusas afhuggede hoved forvandlede han Cetus til et klipperev. I stjernebilledet Cassiopeia så danskeren Tycho Brahe i 1572 en stjerne ingen før havde set. Han fandt, at den stod helt stille i forhold til stjernebilledets andre

stjerner, derfor måtte den være lige så langt væk som dem. Noget som var helt umuligt efter tidens naturopfattelse. Det var det første tegn på, at det gamle verdensbillede ikke duede mere.

Man fristes til at sige, at sådan er det også med datoen, 11. september, som sørger for at fortælle os samme budskab, at verden *ikke* er den samme som før.

Det skrigende postbud igen

Det var langt fra slut med overraskelserne denne flotte festaften i FREM. For efter afsløringen af biografens nye navn, bød aftenen på endnu en stor og dejlig overraskelse. Nu var det tid til at "afsløre" vores egen store

Kalle tog fusen på alle og overraskede stort med sin nye musikvideo

stjerne, Kalle Brandt, som nu skulle vise sig i en til lejligheden produceret, musikvideo, med Kalles egen nykomponerede sang. Frem tonede Kalle og rockede toner - og ikke mindst Kalles karismatiske hæse stemme i en

vildt og fabelagtig flot musikvideo. Kalle havde taget konsekvensen af, at nogen havde døbt ham "Det skrigende postbud" der gav ham adgangsbilletten til DR-programmet, "Stjerne for en aften" - og i denne musikvideo synger han netop om dette navn og om at leve op til dets rygte.

Det var noget af det mest overraskende og sjove at opleve - en rocksanger gøre tykt grin med sig selv og smøre ironien ud over denne i øvrigt, meget flot producerede musikvideo. Filmen var lavet af instruktøren, Tom Elling i samarbejde med en af vores egne fra Svaneke, Jesper Kofoed. Kanon flot arbejde - og til alle de smarte instruktører i København, gå hjem og vug!

Stjernen - mere end for én for aften

MEN - for tro ikke at det er slut med denne video! For bedst som vi alle sidder og rocker med på Kalles gode sang og kigger på sjove optagelser af Kalle i postuniform - til vands og til lands - så sker det i musikvideoens sidste minut - at lærredet går op og på scenen står nu Kalles Expectere og spiller LIVE - samme nummer som vi hører på musikvideoen. Nede fra salen kommer Kalle farende op på scenen i sin ildrøde postuniform og trykker den af som altid i super form. Klapsalverne ville in-

gen ende tage. Overraskende og virkelig godt gennemtænkt program.

SVAK på scenen

Nogle af de faste brugere af kulturhuset FREM må nok siges at være SVAK, og de havde til aftenen valgt at give en lille smagsprøve på deres kunnen, som en kærlig hilsen til kulturhuset.

Aktørerne Karin Sø-

Lars Bitsch og Karin Sørensen leverede stemningsfuldt en hilsen fra SVAK

rensen, Lars Bitsch og Cecilie Mattsson blev akkompagneret af byens gode tandlæge og pianist, Niels Dam. De underholdt med sange "Dæmring i skumringen" og "Sabbatbøn" fra det kendte stykke "Spillemand på en tagryg".

Cecilie Mattsson, sang den meget smukke og stemningsfulde sang "Den allersidste dans" fra filmen "Mød mig på Cassiopeia", som publikum sang med på. Flot hilsen fra SVAK.

Den blå ræv

Nu trådte damen med den blå ræv ind på scenen og gav på sit for-

finede rigsdansk én og anden kærlig opsang - som Merete Schmidt altid gør på bedste vis. Stemningen var høj, og nu afløstes "den blå ræv" af bandet, "Born-Blues" der tidligere har gæstet FREM og spillet så ikke et øje var tørt. Det holdt atter stik! Bandet spiller rock og blues så selv den mest u-musikalske måtte overgive sig....og lagde hermed op til aftenens afslutning med discoteket "NOKids"-udlånte DJ's, Peter og Per som sørgede for at der blev danset til....ja, Svaneke Bladets udsendte gik kl. 03.15 ... men forlydender beretter om, at festen sluttede langt senere....sikke en flot og dejlig indvielse!

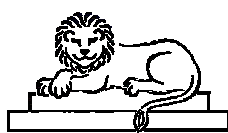

Blåraven indtog som altid scenen på skarpeste vis

Et stort tillykke fra Svaneke Bladet med det flotte og nyrenoverede hus og ikke mindst det nye spændende navn til biografen. Må "Cassiopeia" lyse smukt over FREM.

Til at have med at gøre

BG Bank Nexø Afdeling
Torvet 2 · 3730 Nexø
Tlf. 56 44 05 40
www.bgbank.dk

ELIZABETH LØVEGAL
TRE NYE BLOMSTERCREMER
ØKOLOGI FRA BORNHOLMS NATUR
Ingen dyreforsøg - testet af glade kernekunder i Svaneke
Fås hos Pernille Bülow på Glastorvet

JONSSON KERAMIK
UNIKA · RELIEF

POSTGADE 21 · 3740 SVANEKE · TLF. 56 49 73 73

DANHOSTEL
SVANEKE VANDRERHJEM
Reberbanevej 9 · DK-3740 Svaneke
Tlf. (+45) 56 49 62 42
Fax (+45) 56 49 73 83

Gør det nemt at ha' gæster. De kan bo hos os
Vi klarer også vandrerkort til alle

Uldværkstedet
Ndr Strandvej 6
3730 Nexø

Butik = garn, dyner, strik
Rundvisninger bestilles på tlf.
56 44 11 33
28 97 37 07

Bornholms Silikat

Robust og miljøvenlig facademaling

Kontakt: Søren Andersen Tlf: 51 21 76 98

Hist hvor vejen slår en bugt – ligger "Fotografens Tehus" så smukt

Fotografens Tehus ligger lunt i svinget lige før Ypnastedbakken.

☎: ➔: **Hanne Nimskov**

Se, jeg har tit tænkt tanken.....de gange jeg kommer kørende i min bil gennem Bølshavn – på vejen op mod en af øens sejeste bakker, Ypnastedbakken. Hvad i alverden er nu det, der er kommet der hvor vejen slår en bugt, før Ypnastedbakken åbenbarer sin storhed? Lige der i svinget ligger den lille røde ejendom og blinker venligt til mig – og der står "Fotografens Tehus" på gavlen.

Men jeg har travlt, for jeg skal op til Gudhjem og besøge vores dejlige farmor på 93 år og hun venter jo på mig...så jeg får ikke stoppet op og undersøgt sagen nærmere, før en veninde spørger mig – hvad er "Fotografens Tehus" mon for noget? Det er så typisk, at man som Bornholmer ikke får stillet sin undren – for man skal jo "lige op og besøge farmor". Men nu skal det være. Jeg drejer af lige før Ypnastedbakken helt og aldeles oplsluger mig og min bil.

Er det Italien det her?

Hvilken åbenbaring der kommer hen imod mig – for her gemmer der sig den yndigste lille butik og fotoudstilling!

Kvinden bag denne herlighed hedder Camilla Kinch. Det er hende, der er fotografen, som er begyndt at fotografere vores ø på en helt anden måde end de traditionelle postkort ellers byder op med. Camilla har gået rundt og kælet for sine motiver på øen og f.eks. fundet kig-hullet oppe på Hammershus og taget et spændende billede ud af dette hul i muren som viser linien ned langs kysten i en spændende ny vinkel, så man faktisk bliver helt i tvivl om det nu også er Bornholm det her? Hun skriver netop bag på dette postkort: "Nej, det er ikke Italien. Det er Bornholm...."

Camilla Kinch er en meget berejst kvinde der til at starte med tog en uddannelse som rejseguide da hun var yngre. Det er blevet til i alt 17 år rundt i store dele af verden.

Tilbage i Danmark for en stund, tager hun sin endelige uddannelse som fotograf og supplerer senere med en webdesigner-uddannelse. Man kan se hendes arbejde, både som fotograf og som webdesigner, ved at gå ind på www.visuella.dk. Her finder man bl.a. ud af, at Camilla har designet for "Håndværksslagteren" her på Bornholm.

Butik med etik!

Camilla flyttede til Bornholm med sin engelske mand Gary og deres to børn Shay og Nina for 3 år siden. Gary, som er dykkerinstruktør af uddannelse, har i dag arbejde oppe i Gudhjem Svømmehal som livredder. Børnene går i hen holdvis Østermarie Skole og i børnehaven. Familien faldt fuldstændig for den lille ejendom med adressen Bølshavn 2 – med den storslåede udsigt til Ypnastedbakken, der med årtiderne altid er i fuldstændig forandring, fortæller Camilla.

Havet ligger i baggrunden med sin høje horisont og fuldender denne smukke palet af et paradys. Foruden Camillas fotogalleri med egne billeder (der kan købes indrammet - eller bare nydes i det dejlige atmosfære-fyldte galleri) - hører

Camille Kinch i hendes hyggelige butik hvor man kan få de dejligste ting og sager.

samtidig en lille sød butik hvor Camilla har samlet nogle spændende varer. Duften afslører hurtigt en liflig tilstedeværelse af skønne teer – og økologiske varer, våde som tørre, og minsandten om Camilla ikke også har hjemtaget Fair Trade varer. Fair Trade er en organisation der støtter handel med u-landene på rimelige og fair betingelser. Det betyder at bønder og andre producenter kan forbedre deres levevilkår og få en ordentlig pris for deres varer. I Camillas butik finder man også håndknyttede hængekøjer, sjaler, legetøj, smykker, sund lakrids og ditto chokolade – ja, trods butikkens størrelse, så er det lykkedes Camilla at finde en hel del varierende varer.

Jeg faldt f.eks. selv for en skøn bakke i lyst træ som var udformet med klart glas i bunden, og hvor Camilla havde sat sine postkort-fotos i, som dekoration. En rigtig god gaveide – så jeg ved godt hvad min veninde skal have i julegave i år.

Mens man går rundt og kigger på de spændende fotografier i galleriet, kan man også købe sig en god kop te og få en smagsoplevelse, ud over det sædvanlige og nyde den smukke udsigt til Ypnastedbakken.

Te-smagnings-eftermiddage

Mens jeg besøgte "Fotografens Tehus" kom der en lind strøm af kunder – og det var både bornholmere og turister! Et ungt par fra Vejle forelskede sig i en håndvævet vugge i bast, til at hænge op i loftet. Deres lille barn på syv måneder der netop havde lært at sidde, følte sig rigtig godt til rette i den fine vugge, der er fremstillet i Bangla Desh. Et typisk Fair Trade produkt, hvor man kan være sikker på, at pengene kommer dem til gavn som har lavet produktet.

Camilla Kinch holder åbent fredag eftermiddag fra kl.14-18 + lørdag kl. 10-14. Camilla fortæller, at hun her i vinterperioden, vil afholde nogle te-smagnings-eftermiddage hver lørdag, hvor man for en rund 50'er kan komme forbi og smage hendes for-

skellige slags udvalgte te-varianter. Der vil blive serveret en snack og man får også en te-prøve med hjem. Man skal tilmelde sig på tlf.56442300 eller pr. mail, da der er begrænset plads. Klik ind www.fotografentehus.dk, og find information.

Jasmindrømme

Jeg smagte to forskellige slags teer under mit besøg i "Fotografens Tehus". Den ene var en ægte kinesisk grøn te som bestod af en håndlavet blomsterroset med de grønne teblade som er kronblade og i midten sidder en lille lyserød rosenknop – et udsædvanligt smukt syn. Man lægger

I foto galleriet kan man også se varer udstillet - f.eks. den kønne bakke med glas i bunden.

denne roset ned i bunden på f.eks. et vinglas og lader lige det kogende vand stå et øjeblik, så det når ned på en 75-80 grader, før man overhælder denne roset af grønne teblade. Den vil flyde op og ligge sig tæt på overfladen, for efter et par minutters trække-tid, stille, at dale til bunds og dermed signalere, at teen er drikkeklar. Man kan på fylde den samme roset op til fire gange. Den smagte fortrinligt og er et flot syn at skue. Den næste te var en Silvery Jasmin Pearl som skulle være den bedste jasminsort der findes.

Den viste sig at være en delikat smagsoplevelse. De små tekugler man laver teen af, er håndrullet i Kinna og udsender en liflig jasmin duft – ægte jasmindrømme.

Når man køber te hos Camilla, får man samtidig en folder med information om netop den te man har valgt. Det er en hel videnskab at læse og som fortæller om spændende traditioner fra teens oprindelsesland. Bag på Camillas te-folder står der at læse: "Må min te komme dig ve..." Ingen tvivl - for det er en rigtig god oplevelse at besøge "Fotografens Tehus" - og nu tror jeg at kedlen skal sættes over til en kop Silvery Jasmin Pearl te....uhmmmm.

UDSTILLING MED STIG REX THOMSEN

➔: **Trine Saabye**

Under titlen "Antydninger" præsenterer vores lokale maler og grafiker Stig Rex Thomsen sine nyeste værker. Stig Rex Thomsen har hermed sin første separatudstilling i Svanekegården. Han er født i Tønder i 1968, og siden han som 25-årig flyttede til Svaneke, har han haft sin arbejdsbase på Bornholm - de sidste tre år med atelier i Svaneke gamle Carlsberg depot.

Stig Rex Thomsen har en omfattende udstillingsvirksomhed bag sig og har på Bornholm bl.a. kunnet opleves med "Mejeristerne", på Kaffeslottets censurerede udstilling og senest i Bornholms Kunsthal. SRT har desuden udstillet i Schweiz, Polen og Tyskland samt på gallerier og virksomheder i København og i det øvrige Danmark.

"En antydning kan betragtes som noget der henviser til en større sammenhæng - en (slet) skjult betydning. En antydning kan åbenbare egenskaber og sammenhænge der i det rette lys giver mening.

Som titlen på min udstilling antyder, forsøger jeg at åbne for en indgang til materialet, der både rummer løfter

for fremtiden men også viser evt. sprækker i fundamentet, overspringsbehandlinger og skibbrudne ideer, som skylles i land, og slebet til af tiden, finder plads i en ny kontekst.

Om andre kan finde vej i sammenhængene må tiden vise, men det er mit håb, at der er æstetiske oplevelser forbundet med forsøget", fortæller Stig Rex Thomsen.

Udstillingen har åbent til og med 07.nov. 2004 - alle dage fra kl. 13.00 - 16.00

Entré: Medlemmer gratis - gæster 10 kr.

Caféaften

Forfatteren Jette Drewsen vil på sæsonens anden caféaften, onsdag den 10. november kl. 19.30, fortælle os om sin nye bog "Det inderste råstof" - Beretninger fra en rejse til det Det blå Folk, der udkommer sidst på efteråret. Hun tager os med på sine rejser til Mali, der blev opfyldelsen af de drømme, hun havde haft, siden hun som barn hørte om Timbuktu, ørkener, karavaner og tuaregerne, som er Det blå Folk.

Entré: Medlemmer 20,00 kr. - Gæster 40,00 kr.

Juleudstilling

Traditionen tro afrunder Svanekegården Kunst- og Kulturforening året med en juleudstilling der denne gang rummer syv forskellige kunstnere.

Billedkunstner Lise Elvang, glaspusterne Aja Braid, Evelyn Sivertsen og Lene Munch, maler Lone Schiøtz, papirklipper Niels Sivebæk Mogensen og væver/

beklædningsdesigner Anette Pihl Nielsen. Åbning (fernisering) af udstillingen finder sted fredag, den 19. nov. Kl. 15 - 17.00.

Lørdag/søndag 20/21 nov. kl. 13 -17.00

Lørdag/søndag 27/28 nov. kl. 13 -17.00

Lørdag/søndag 4/5 dec. kl. 13 -17.00

Entré: Medlemmer gratis - Gæster 10,00 kr.

Nyt fra Svaneke Aktørerne

➔: **Fie Kelkjær**

Arbejdet med sæsonens forestilling "Melodien, der blev væk" er gået i gang. Allerede i september afviklede vi et par kurser i teater-sminkning og i replikbehandling. Efter efterårsferien er prøverne for alvor startet, og der er fuld knald på. Det er en rigtig klassiker, vi har taget fat på. Stykket havde premiere i

1935, og det blev 30'ernes største teatersucces. "Sangen om Larsen" kender de fleste.....

"Her er en sang om en mand, der hed Larsen, det' ham man møder på gaden hver da', og han var tem'lig uheldig med livet, som han ellers havde ventet meget a'. Det sku vær' så godt, og så er det faktisk skidt."

Historien om Larsen handler om den lille kontormand, en 30'ernes flipproletar, der først finder og så fravælger livets melodi til fordel for tryghed og daglig trummerum som kontorslave. Han er nemlig forelsket i Edith, der gerne snart vil giftes og have et "rigtigt" hjem efter moderens familieopskrift

- og nu bliver "melodien" smidt væk til fordel for bryllup og boligindretning. Så går det op for Edith, at Larsen uden "melodien" ikke er meget bevendt, og hun sætter sig for at finde den igen. Hun leder overalt og finder den til sidst hos et barn med et sjippetov.

Påssan e røstad

➔: **Nina Soelberg**

Der var engang hvor kulturhuset FREM var synonymt med Svaneke Bio, Svaneke Aktørernes årlige forestilling, No Kids-arrangementer m.m. Men nu er posen blevet rystet godt og grundigt. Ikke mere end at de samme aktiviteter finder sted i huset. Nu foreståes de bare af suverænt selvstændige brugergrupper. Her følger en gennemgang af Det ny FREM så alle kan være med.

Det forsømte forår

Dårlig økonomi og stor uenighed om hvordan FREM skulle ledes og bruges gav igennem længere tid anledning til muren i krogene og dårlig stemning blandt de aktive i kulturhuset. Det hele kulminerede i foråret, da bestyrelsen i det gamle FREM - sammen med de øvrige brugere af huset - valgte at dele husets aktiviteter og administration op i flere selvstændige brugergrupper med egen bestyrelse. Opsplitningen skulle gerne gøre nemmere for den enkelte brugergruppe at søge midler fra specifikke fonde. Og så motiverer det også de aktive, at brugergrupperne selv beholder overskuddet fra deres arrangementer i stedet for, at det bare forsvinder ind i husets drift, siger Fie Kelkjær, formand for den overordnede bestyrelse for huset FREM.

Brugergrupper og Fredagsbar

P.t. benytter 7 brugergrupper sig af FREM. Det er: SVAK, Svaneke Skole, No Kids, Mariegården, Expect No Mercy, 5. juledagskomitéen og så Biograf-gruppen, der tager sig af alt vedrørende driften af Cassiopeia. Men der skulle gerne komme flere brugergrupper til med tiden, siger Fie Kelkjær og opfordrer alle, der har lyst til at benytte sig af huset, til at kontakte bestyrelsen - se liste nederst på siden!

Og så håber husets aktive, at den ny bar bliver FREMs "bankende hjerte" fremover. Som noget nyt er man nemlig begyndt at åbne baren hver fredag fra kl. 16. Det giver husets nye og gamle brugere mulighed for at møde hinanden over en øl, udveksle ideer og hyggesnakke. "Så vel mødt i Fredagsbaren", lyder det fra formanden.

FREMs bestyrelse kan kontaktes med idéer og spørgsmål på følgende adresser og telefonnumre:

Formand Fie Kelkjær: 5649 7969 - kelkjaer@mail.tele.dk
Kasserer Lis Gilbertsson: 5644 3336
Sekretær Niels Bjerre: 5644 3030 - niels@bjerre.net
Niels Holm: 2177 5050 - nielsholm@jubiipost.dk
Cecilie Mattsson: 5649 6469 - cecilie.mattsson@skolekom.dk

- Byens Natværtshus

Havneknejen
Strandgade 15
Nexø

ØSTBORNHOLMS KUTTERSERVICE

TLF. 56 49 65 82
MOBIL TLF. 30 23 54 17
VÆRFTSVEJ 1 . 3730 NEXØ

Svaneke
Murer- og tømrer forretning

56 49 74 59

Snyd ikke dig selv for et konkurrencedygtigt tilbud

Ta' ud

TA' UD ER ET SAMARBEJDE MELLEM SVANEKEBLADET, WWW.SVANEKE.NET OG KULTUNAUT. ALLE BEGIVENHEDER KAN INDTESTES PÅ WWW.KULTUNAUT.DK. AVISENS KALENDER ER SÅLEDES ET LOKALTUDTRÆK AF KULTUNAUTS KALENDER

på

23/10-7/11 2004 kl.

13-16

Antydninger, udstilling med maleren Stig Rex Thomsen

Maleren Stig Rex Thomsen præsenterer med »Antydninger« sin første seperatudstilling i Svanekegården. Entré: 10 kr

Svanekegaardens Kunst & Kulturforening

1/11 kl. 19

Banko

Fri entré

Årsdalehuset

1/11 KL. 19

Kongekabale

Den unge journalist Ulrik Torp (Anders W. Berthelsen), bliver som Dagbladets ny mand

Christiansborg vidne til en nådesløs magtkamp i Midterpartiet, efter partiets karismatiske leder bliver alvorligt kvæstet i en bilulykke. Med Anders W. Berthelsen. Arr: Cassiopeia. **Frem**

3/11 KL. 19

Kongekabale

Den unge journalist Ulrik Torp (Anders W. Berthelsen), bliver som Dagbladets ny mand på Christiansborg vidne til en nådesløs magtkamp i Midterpartiet, efter partiets karismatiske leder bliver alvorligt kvæstet i en bilulykke. Med Anders W.

Berthelsen. Arr:

Cassiopeia.

Frem

4/11 KL. 19

Blodrøde Læber

Arr: Cassiopeia.

Frem

5/11 KL. 19

Metallica. Som kind of monster

Arr: Cassiopeia.

Frem

7/11 KL. 19

Blodrøde Læber

Arr: Cassiopeia.

Frem

11/11 KL. 19

The Stepford Wives

Arr: Cassiopeia.

Frem

12/11-14/11 2004

KL. 19

Inkasso

Arr: Cassiopeia.

Frem

13/11 KL. 19

Inkasso

Arr: Cassiopeia.

Frem

14/11 KL. 19

The Stepford Wives

Arr: Cassiopeia.

Frem

15/11 kl. 19

Banko

Fri entré

Årsdalehuset

18/11 KL. 19

Ta' mine øjne

Arr: Cassiopeia.

Frem

20/11-21/11 2004

KL. 16

Shrek 2

Arr: Cassiopeia.

Frem

21/11 KL. 16

Shrek 2

Arr: Cassiopeia.

Frem

21/11 KL. 19

Ta' mine øjne

Arr: Cassiopeia.

Frem

22/11 kl. 18

Mad-dag

2 retter mad og hyggeligt samvær for kr. 45,- Med gæstekokken i køkkenet, hjælpes vi ad med at dække bord og vaske op. Medbring selv drikke eller køb det hos os til billig pris. Tilmelding fredag 19/11 til Lene Hansen 56496517. Entré: 45,00

Årsdalehuset

25/11 kl. 19

En stærk familie i en svag tid

Debatmøde

hvor de kendte

foredragsholdere Jimmy Stahr og Jette Hansen hiver skeletterne ud af familieskabet for at finde ud af, hvordan vi sætter grænser i en grænseløs tid og kan mødes bedre på tværs af generationerne. Entré: 100

Hotel Balka Strand

25/11 KL. 19

Motorcykel Dagbog

Arr: Cassiopeia.

Frem

26/11 KL. 19

Dead Man

Månedens klassiker.

Arr: Cassiopeia.

Frem

26/11-18/12 2004 kl.

18.30 (fre-lør)

Juleshow med Friendsday 2004

- Nu med skæg!

Bornholms hyggeligste Juleshow med showkvartetten FRIENDSDAY foregår for 2.

år i træk i de stemningsfulde lokaler i MusikCaféen

Kælderstuen.

FRIENDSDAY har igen formået at skrue et musikalsk & fornøjeligt show

sammen. Show incl. 3-retters menu!.

Entré: 245 kr.

MusikCaféen Kælderstuen

28/11 KL. 19

Motorcykel Dagbog

Arr: Cassiopeia.

Frem

29/11 kl. 19

Banko

Fri entré

Årsdalehuset

2/12 kl. 19.30

Julesangften

Julesang med

Pastor Nissen og

Kjeld Djurhuus.

Borgerforeningen

serverer gløgg og

æbleskiver. Fri entré

Årsdalehuset

3/12 KL. 19

Oh Happy Day

Arr: Cassiopeia.

Frem

4/12 KL. 19

Oh Happy Day

Arr: Cassiopeia.

Frem

5/12 KL. 19

Oh Happy Day

Arr: Cassiopeia.

Frem

9/12 KL. 19

Silkevejen

Arr: Cassiopeia.

Frem

Hvis man sætter sig bag rattet i beruset tilstand er der fare for, at bilturen ender på obduktionsbordet. Og lige så galt kan det gå, hvis man er silkehale.

Når en vinter byder på blandet frost og tø, begynder bærrene at gære, og deres indhold af alkohol bliver større. Silkehalen har enzymer, der nedbryder alkohol, men de kan ikke klare uendelige mængder.

En kraftig indtagelse af alkohol sætter sine spor hos fuglen, præcis som hos et menneske.

Billedet er taget af Niels Holm d. 22 oktober udenfor Munken i et af rønnetræerne.

Velkommen til
Luthersk Missionsforening (LM)
Klippegade 2, 3740 Svaneke

Arrangementer i november og december :

Tirsdag	d.02.11	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.03.11.	kl.16,15	Børneklub.
Søndag	d.07.11.	Intet arr.	
Tirsdag	d.09.11.	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.10.11.	kl.16,15	Børneklub.
Fredag	d.12.11.	kl.14,30	Café Klippen.
Søndag	d.14.11.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Bent Nielsen.
Tirsdag	d.16.11.	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.17.11.	kl.16,15	Børneklub.
Søndag	d.21.11.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Enok Due Madsen.
Mandag	d.22.11.	kl.19,00	Missionsaften v. Ole Pedersen.
Tirsdag	d.23.11.	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.24.11.	kl.16,15	Børneklub.
Lørdag	d.27.11.	kl.14,30	Adventsfest ved Jørgen Trihøj.
Søndag	d.28.11.	Intet arr.	
Søndag	d.28.11.	kl.19,30	»De ni læsninger« i Svaneke kirke ved Kantate Sekstetten.
Tirsdag	d.30.11.	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.01.12.	kl.16,15	Børneklub.
Søndag	d.05.12.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Esper Due Madsen.
Tirsdag	d.07.12.	kl.18,45	Juniorklub hos Tina og Kim.
Onsdag	d.08.12.	kl.16,15	Børneklub.
Fredag	d.10.12.	kl.14,30	Café Klippen.
Søndag	d.12.12.	kl.14,00	Børnenes julefest for alle.
Søndag	d.19.12.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Finn Madsen.
Lørdag	d.25.12.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Bent J. Bendix.
Søndag	d.26.12.	Intet arr.	
Tirsdag	d.28.12.	kl.19,00	Julefest for alle.
Lørdag	d.01.01.	Intet arr.	
Søndag	d.02.01.	kl.14,00	Prædiken over bibeltæst ved Lars-Jep Elleby.

Børneklub:

I missionshuset Klippegade 2, 3740 Svaneke
Børneklubben er for dig som er mellem 4 og 10 år.
Hvad foregår der ?
Vi får saft & kage, hører bibelhistorie, synger, laver hobby og meget andet.
Hvis du vil vide mere så ring til: Dorrit Pedersen tlf. 56 49 29 10.
Du er velkommen, det er helt gratis !!!

Juniorklub:

Hos Tina og Kim Larsen, Sortehølsvejen 2, Ibsker, 3740 Svaneke.
Juniorklubben er for dig som er mellem 9 og 15 år.
Hvad foregår der ?
Vi får saft & kage, hører bibelhistorie, synger, laver hobby og meget andet.
Hvis du vil vide mere så ring til: Tina og Kim Larsen tlf. 56 49 94 65.
Du er velkommen, det er helt gratis !!!

Velkommen til Luthersk Missionsforening (LM) i Svaneke

Adresser:

LM-Svaneke Klippegade 2, 3740 Svaneke
Formand: Jørn Bech, Årsdalevej 61, 3740 Svaneke, tlf. 56 49 61 11
E-mail: jlb@tdcadsl.dk
Internet: www.dlm.dk

Lidt om Luthersk Missionsforening:

Luthersk Missionsforening (LM) er en del af Den danske Folkekirke.
LM's formål er, at mennesker må høre Bibelens budskab og komme til tro på Jesus som Guds søn og verdens frelser.
LM er en uafhængig organisation med en del ansatte, men langt de fleste opgaver varetages af ulønnede.
Der arbejdes blandt børn, unge og voksne ca. 120 steder i Danmark, ligesom der drives missionsarbejde i udlandet.
I Danmark driver LM friskoler, en højskole, 4 efterskoler samt radioarbejde.
Året rundt samles børn, unge og ældre på LM's lejrsteder.

KONKURRENCE

VIND "Danskerne Egen Historie - Oplevelser fra Bornholm"

I forbindelse med udgivelsen af "Danskerne Egen Historie - Oplevelser fra Bornholm" udlodder Svaneke Bladet 3 DVD'er / VHS'er.

For at være med i konkurrencen skal man svare rigtigt på flg. spørgsmål:
For nogle år siden stod der et meget stort træ ved indkørslen til Svaneke Torv, der blev betegnet som Danmarks største af sin art.

Var det:

1. Et egetræ
  2. Et morbærtræ
  3. Et valnøddetræ
- Svaret sendes til Svaneke Bladet senest d.12.november hvor de 3 heldige vindere udtrækkes blandt de indsendte og rigtige svar. Husk at skrive, om du ønsker en DVD eller VHS.
Adressen er : Svaneke Bladet v/Hanne Nimskov, I Pilene 1, 3740 Svaneke eller mail svaret til: nimskov@ofir.dk

Orlas ord

At turde
noget
man godt tør

kan være
vanskeligt
og ind imellem
svært.

Det svære er
at turde
selv om man godt tør.

Det vanskelige er
at gøre det
man turde

NOVEMBER/DECEMBER

Mandag d. 1.11 kl.19 Kongekabale
Onsdag d. 3.11 kl.19 Kongekabale

Handling
Der er koldt på toppen af dansk politik, hvor alle tricks gælder i spillet om magtens tinder. Det erfarer den unge journalist Ulrik, der kommer på sporet af skumle sammensværgelser blandt kyniske politiske kandestøbere. Den slags er lige guf for en ambitiøs journalist, men magtens mænd bliver hurtigt trætte af den nævenyttige Ulrik og vil gå langt for at lukke munden på ham.

Torsdag d. 4.11 kl.19 Blodrøde læber
Søndag d. 7.11 kl.19 Blodrøde læber

Handling
Carla er en lidt forsagt kontormus med nedsat hørelse. Tilværelsen er lidt kedelig, og Carla ville egentlig også gerne have en en mand i sit liv. Derfor ansætter hun ex-fangen Paul som sin assistent. Paul har ikke helt opgivet sin kriminelle løbebane, og pludselig bliver livet meget mere spændende.

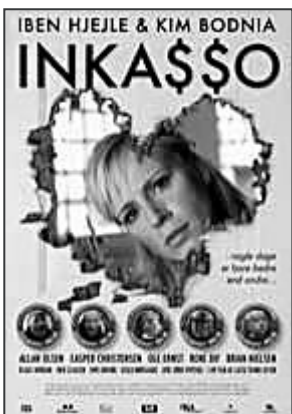

Torsdag d. 5.11 kl.19 Metallica: Some kind of a Monster

Handling
Metallica er i krise. De har ikke udgivet en plade i flere år, og bassisten Jason Newsted holder op. På randen at total opløsning begynder de resterende bandmedlemmer i gruppe-terapi og finder langsomt deres egne ben igen. Både i musikken og privatlivet.

Torsdag d.11.11 kl.19 The Stepford Wives
Søndag d.14.11 kl.19 The Stepford Wives

Handling
I den lille overklasseby Stepford er alle glade og specielt kvinderne så fuldendte og lykkelige, at det i sig selv er mistænksomt. Det synes i hvert fald tilflytteren Joanna, der sammen med alkoholikeren Bobbie begynder at kradsse i den polerede overflade på det perfekte samfund.

Fredag 12.11 kl.19 Inkasso
Lørdag 13.11 kl.19 Inkasso

Handling
Der er koldt på toppen af dansk politik, hvor alle tricks gælder i spillet om magtens tinder. Det erfarer den unge journalist Ulrik, der kommer på sporet af skumle sammensværgelser blandt kyniske politiske kandestøbere. Den slags er lige guf for en ambitiøs journalist, men magtens mænd bliver hurtigt trætte af den nævenyttige Ulrik og vil gå langt for at lukke munden på ham.

Torsdag d. 18.11 kl.19 Ta' mine øjne
Søndag d. 21.11 kl.19 Ta' mine øjne

Handling
En morgen tager Pilar sin søn i hånden og forlader den voldelige ægtemand Antonio. Pilars beslutning bliver en øjenåbner for Antonio, der beslutter at gå i terapi for at ændre sig og måske vinde sin kone tilbage. Også for Pilar giver overgangen fra husmor til alene-mor nye perspektiver på livet. Men det er svært at bryde ud af roller, man har spillet længe.

Lørdag d. 20.11 kl.16 Shrek 2
Søndag d. 21.11 kl.16 Shrek 2

Handling
De nygifte trolde Shrek og Fiona bliver inviteret hjem til Fionas forældre, der er monarker i et land langt væk. Forældrene synes bestemt ikke om, at deres datter er blevet en grøn trolde og at hun har giftet sig med Shrek. Derfor beslutter de sig for at skaffe sig af med gommen og sørge for at Fiona får sin tidligere yndige fremtoning tilbage.

Torsdag d. 25.11 kl.19 Motorcykeldagbog
Lørdag d. 27.11 kl.19 Motorcykeldagbog
Søndag d. 28.11 kl.19 Motorcykeldagbog

Handling
I 1952 drager Ernesto og Alberto ud på de støvede landeveje for at opleve det virkelige Latinamerika på motorcykel. Med appetit på eventyr og fordomsfri indstilling møder de to kontinentets mangfoldige kultur, de brogede beboere og den imponerende natur. Men makkerparret ser også bagsiden af samfundet med stor fattigdom og ulighed.

Fredag d. 26.11 kl.19 Dead Man
Månedens klassiker!!!

Handling
Den unge bogholder, William Blake, tager vest på, da han er blevet lovet et job i en lille flække. Han får det ikke, forelsker sig i den forkerte, bliver dødeligt såret, dræber den forkerte, og møder en indianer, der leder ham til de evige jagtmarker.

Fredag d. 3.12. kl.19 Oh Happy Day
Lørdag d. 4.12 kl.19 Oh Happy Day
Søndag d.5.12 kl.19 Oh Happy Day

Handling
Hannah er lullet godt i søvn med mand og søn i en lille, undseelig soveby. Men en dag vinder hun billetter til en gospelkoncert og musikken får Hannah til at se sit liv i et helt nyt lys. Nu skal det være slut med den kedelige almindelighed. Nu skal der ske noget. Også selvom det kun er i det små.

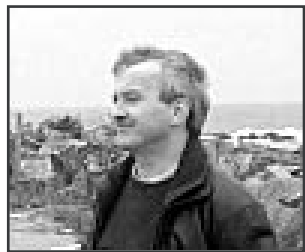
UDVALGSFORMAND I REGIONSKOMMUNEN OM SVANEKE:

Bilerne ud af byen

"Hvor er kreativiteten dog henne?" Formanden for Teknik og miljøudvalget i regionskommunen, Leif Olsen, fatter ikke, at Svaneke-borgernes ry for at være kreative og moderne ikke kan ses i byens rum. Svanekebladet tog den politiske chef for bornholmsk byudvikling med på en byvandring.

➔ : 📷: Poul Friis

Der er sket en del med de bornholmske byer i de senere år. I et forsøg på at begrænse trafikken og forbedre miljøet har Åkirkeby og Rønne fået en ansigtsløftning, for slet ikke at tale om Nexø og Allinge, hvor omfattende ommøbleringer af gader og torve har skabt nye bymiljøer. Om resultatet så er heldigt eller ej, er der flere meninger om, men noget er der sket. Og nu kommer turen til Gudhjem og Sandvig fordi borgerne i de to byområder har ønsket det.

Formanden for Teknik- og miljøudvalget i Regionskommunen, SF'eren Leif Olsen.

Sådan er det ikke med Svaneke. Herfra hører regionskommunen ingen ønsker om torveforbedringer eller trafiksanering, og derfor sker der ingen ting. "Jeg tror ikke, at der vil

ske ret meget i Svaneke de næste tredive år", siger formanden for regionskommunens Teknik og miljø, SF'eren Leif Olsen. Ikke fordi han ikke synes, at der er behov for en indsats, tværtimod. Men fordi borgerne åbenbart ikke ønsker et bedre og mere spændende miljø i byens offentlige rum.

Mangler forslag

"Det er regionskommunens opgave at være med til at udvikle og forbedre bymiljøerne og vi skal nok finde de nødvendige penge til det også, siger Leif Olsen, der dog pointerer, at det ikke er kommunen der er udfarende.

"Borgerne må selv komme med deres forslag, så skal vi, efter bedste evne, forsøge at honorere dem", siger formanden.

I denne tid er Teknik og Miljøes embedsfolk i gang med en række foreringshøringer rundt omkring på Bornholm. Man ønsker et overblik over problemer og muligheder på hele Bornholm, og det handler

ikke bare om vedligeholdelse og reparationer men også om nytænkning. Forventningerne til at der kommer markante forslag fra Svaneke er imidlertid små.

"Se blot på vor fælles havneplan - her fremgår det, at der intet, udover almindelige vedligeholdelse, skal ske med Svaneke havn", siger Leif Olsen.

På en byvandring forleden med Svanekebladet undrede han sig højlydt over den manglende lyst til at udvikle byen. På havnen f.eks. var den massive tilstedeværelse af parkerede biler en torn i øjet på teknikformanden.

Gruset og havnen

"En havn skal ikke være en parkeringsplads", mener han. I det omfang den ikke længere er en arbejdsplads, bør en havn være et åndehul, et rekreativt mødested. Svaneke havn har endnu den fordel frem for f.eks. Gudhjem og Allinge, er der endnu er lidt erhverv og lidt både tilbage. Det er i sig selv attraktivt og kan virke som en magnet på folkelivet, hvis al pladsen ikke var blokeret af biler, som ligeså godt kunne holde på gruset, der denne efterårsdag i øvrigt lå fuldstændig tom og øde.

Havnefogeden har foreslået legeredskaber og bænke på "Jappegruset" og bedre toiletfaciliteter i sydenden af havnen, men det forudsætter, at bilerne kommer væk.

"Et sådant forslag vil

vi tage godt imod, siger Leif Olsen der også kunne forestille sig, at grusets parkeringsplads blev gjort mere indbydende og attraktiv for bilisterne. Der skal ikke så meget til for at bilisterne ville vælge Gruset frem for havnen, mener han.

Bilerne væk fra bymidten

I det hele taget fylder bilerne meget i billedet i Svaneke.

Absurd at bænke nærmest skal stables for at bilerne kan være på torvet, mener Leif Olsen

"Hvorfor finder I jer i det parkeringskaos over hele byen?" spørger Leif Olsen. Kun Glastorvet ser ud til at fungere som et lille åndehul uden biler, mens det trafikale anarki hænger både Brænderigængen og ikke mindst Torvet og Nansensgade i sin fulde længde. Skulle byen have en guldmedalje i dag, skulle det være fra FDM.

"Miljø og biler hænger utroligt dårligt sammen, de slås jo om den

samme plads", siger teknikformanden, som absolut ikke er fremmed overfor en kraftig trafiksanering i Svaneke centrale dele. Han kunne sagtens forestille sig et bilfrit torv, der var indrettet på menneskets vilkår. I dag er den eneste oase de tre kommunale bænke og en skraldespand, der nærmest er stablet oven på hinanden for at give plads til en ekstra bilplads. "Det er absurd", mener Leif Olsen. Men igen: Der kommer ingen ny torveindretning, springvand eller kunst på pladsen, hvis ikke borgerne ønsker det.

Asfaltørkenen

Manglen på grønt og manglen på spræl, er en anden ting, der springer i øjnene i Svaneke. Asfalten, som ganske vist er praktisk men også fantasiløs, har taget overhånd. Den gamle forbindelse mellem torv og havn, Nansensgade, er et godt eksempel.

"Pladsen foran Nordea er styg", siger Leif Olsen. Ikke alene er det trist og kedeligt men også trafikalt en katastrofe.

Han er begejstret for Trondur Paturssons forslag til pladsforbedring, som Svanekebladet præsenterede i februar. Det er en spændende måde at forbinde de to golde pladser på og dermed skabe miljø og liv i byen, mener han. Også Paturssons planer om to lave glaspyramider i en nyetableret dam midt i byen tiltaler teknik-

formanden. Det er da visionært, og det kan komme til at spille godt sammen med de øvrige bygninger i netop det område, der i forvejen er præget af en blanding af nyt og gammelt.

Borgernes ønsker

Det er vigtigt for Leif Olsen at slå fast, at der

Asfalt og kloakdæksler - hvad med fliser og lidt hyggelig bevoksning? Spørger teknikformanden

ikke sker nogen udvikling i Svaneke, med mindre borgerne ønsker det.

"Forslagene skal komme fra borgerne", gentager han. Samtidig lover han så, at der vil ske noget. "Vi har kunnet skaffe penge til den slags før, og kan naturligvis gøre det igen", siger Leif Olsen, der efterlyser en debat om byens fremtidige fysiske udformning. En sådan debat opstår ikke af sig selv, men først, når forslag og ønsker kommer på bordet. "Lad os se, hvor kreative svanekeborgerne egentlig er", slutter Leif Olsen

SVANEKE SUPERMARKED

- altid den bedste service hos

Gå altid først i Dagli'Brugsen
Dejlig lokalt til dagli'

Dagli' Brugsen

Svaneke

Telefon 56 49 60 41 · Telefax 56 49 64 41

COLOR KLIP
SOLARIUM

STOREGADE 13
3740 SVANEKE

TLF. 56 49 79 13

**Bornholms Lift
& Stilladsudlejning**

H. Olsen

Tlf. 56 49 60 67

Biltlf. 30 24 43 27

Svaneke Tennisklub

Klubbens sæson er forløbet ganske godt, selv om vi har fået en masse bank i holdturneringen. Det var vi nu forberedt på, fordi vi har rykket to juniorer op på vort eneste tilmeldte hold, der spillede med to seniorer og to juniorer hver gang. En af juniorerne vandt endda en kamp, og i hvert fald fik de en masse erfaring. Vi blev altså nummer sjok i rækken og regner med at spille i Serie 1 næste år, hvor modstanderne skulle passe bedre til vor styrke p.t.. Hvad ungdom angår har vi måttet konstatere en nedgang i antallet, der kommer til træning, men det har andre klubber på øen desværre også, så der blev ikke afholdt den miniholdturnering, der gik så godt sidste sæson. I ungdomsmesterskaberne fik vi mestre i U 16 – nemlig Niclas Johannesen i single og Niclas og Mads Kofod i double. Niclas er medlem både i Svaneke og i Nexø. Senior-mesterskaberne i Bornholmskredsen blev

lagt hos os i år. Tilmeldingen var sløj, som den har været de senere år, men vi fik alligevel en hyggelig weekend med spil i herresingle, herredouble og mixdouble. Mester i single blev Klaus Werner, der er vendt tilbage til øen efter at have spillet nogle år i København, mens han uddannede sig til lærer. Han er oprindelig fra Allinge. I herredouble havde vi den glæde, at vor Birger Hald vandt sammen med Michael Kuhre fra Rønne. Mixdouble gik til Ingrid Mortensen og Morten Berthelsen fra Rønne. Igen i år havde vi besøg af Ystad tennisklub, der holder klubmesterskaber her. Det er et hyggeligt bekendtskab, og vi får jo også noget for at leje banerne ud i en forlænget weekend. Udendørs-sæsonen er slut for i år. Vi er flyttet indendørs. Der er, i skrivende stund, stadig ledige timer. Ring til Svend Soelberg på tlf. 5649 6033 hvis det har interesse.

Svend Soelberg.

Aktive kvinder i Svaneke og Omegn

Vi går ind i en meget smuk årstid – med alle farverne der skifter fra dag til dag – nogle vil måske sige at det er en kold og mørk årstid? Ja, det er nok hvad man selv gør den til.

Så er det jo her man skal søge sammen om noget rart og spændende – være sammen menneskeligt.

Som den forening vi er, og har været i 66 år, vil vi gerne byde på en mulighed for at være sammen til vore arrangementer, som vores program herunder inviterer til. Vi mener, der er lidt for alle at vælge imellem – bestyrelsen har gjort sit bedste for at efterkomme ideer og ønsker fra medlemmer og sammenflettet det hele på bedste vis. Vi har nu rundet medlem nr. 100 som vil blive afsløret i næste nummer af Svaneke Bladet. Det giver et gratis medlemskab af Aktive Kvinder. Vi er meget glade og stolte for den pæne tilgang af medlemmer vi har oplevet i de senere år.

Program for 2005 følger i næste Svaneke Blad. En varm og gylden efterårshilsen fra bestyrelsespigerne og Jytte Engedahl Hansen. På gensyn i Aktive Kvinder.

Aktivitetsskalender for november 2004:

Tirsdag 16.11. kl. 19.00
på "Fru Petersens Cafe"
I egne biler med start fra Svaneke Torv kl.18.15
"Min tid som tyende på Wedellsborg Slot" – en spændende aften, på et spændende sted med Bodil Christensen fra Lolland. Tilmelding senest man. kl.12. Pris.kr.70,-

Lørdag 20.11. kl. 15.30
"Lili's glasdesign"
I egne biler med start fra Svaneke Torv kl. 14.30.
Hvem vil med til julestue på "Lilis Glasdesign" (v/ lufthavnen), stedet med den flotte og farverige glaskunst i den gamle hyggelige stald. Tilmelding senest torsdag

kl.12.00. Pris kr.45,- (incl. gløgg & æbleskiver)

Torsdag 25.11. kl.19.00
på Hotel Balka Strand
Kredsarrangement: "En stærkt familie i en svag tid" med bl.a. Jimmi Star fra radio og TV
en meget spændende aften med bl.a. generationer før og nu. Tilmelding senest søndag kl. 12.00.
Pris: oplyses ved tilmelding.

Tirsdag 30.11. kl.18.00
på Aarsdalehuset
I egne biler med start fra Svaneke Torv kl. 17.30
"Før julehygge" – en fast tradition – hvor vi hygger inden juletravlheden, spiser lidt lækkert, (drikkevarer købes) – og husk vores "jule-byttepakke" til ca. 15 kr.
Aftenens gæst er blomsterdekorator Lene Bering, der "tryller og juler" for os med sine spændende ting og sager. Tilmelding fredag kl. 12.00 Pris kr. 90,-

Orientering fra Byforeningen Svaneke Venner

Det er så rart og dejligt at høre positive meldinger, om foreningens arbejde for at bevare Svaneke som den unikke by den er. Lige så kedeligt og ubehageligt er det, at få kritik og skældud for at have håndteret situationer forkert. Men det kan man lære af og fremadrettet anvende til noget positivt. Ofte opstår kritik uberegtiget på grund af manglende viden. Dette har jeg oplevet i den kortvarige tid som formand. Ikke på det personlige plan, men på foreningens vegne. Derfor denne lille opfordring til at forstå, at Svaneke Venner ingen beføjelser eller kompetencer har. Vi vil meget gerne være behjælpelige med rådgivning omkring renovering og vedligeholdelse af byens huse. Ifald vi ikke formår at kunne besvare spørgsmål ud fra vo-

res viden og erfaringsgrundlag, har vi mulighed for at kunne henvise til anden rådgivning. Mange turister og andre interesserede har i sommerens løb nydt stor glæde af byforeningens guidede ture, med start fra torvet. Her har man gået rundt i byen for at opleve eksempler på byggeskik i Svaneke, og kunnet betragte de mange pæne og smukt vedligeholdte huse, der i harmonisk balance, er blandet med stejle klippepartier og frodige haver med figen, morbær og valnød. En idyllisk og smuk by, der skal bevares på bedst mulig måde til glæde for vore gæster, og os selv og forhåbentligt for vore efterkommere. Men byen må og skal ikke være en museumsby. Jeg har mødt folk med den opfattelse, at byforeningens intentioner har været og stadig er, at bevaring skal

håndhæves, for bevaringens skyld. Det er en kraftig misforståelse. I Svaneke Venner har vi en helt klar holdning til, at vi skal have en levende by med rum og plads til både unge og gamle og en hel masse børnefamilier. En by hvor der er plads til håndværk, industri, handel, turisme, og en masse kreativitet. Vi har det allerede – en levende by – med masser af puls. Og det skal fortsætte. Med de mange ildsjæle vi har i vores lille perle, skal det nok lykkes. Byforeningen søger blot på bedste måde at forene bevaring med den udvikling og nytænkning der skal være plads til i Svaneke.

Med venlig hilsen
Knud Henrik Koefoed
Formand for Byforeningen Svaneke Venner

Så er efteråret over os og vinter idrætterne godt i gang i skolens gymnastiksal. Der har været en del polemik omkring manglen på tid, men med stor velvilje fra Susanne Engset på skolen og gode overtalelsesevner fra Else Marie Carlslund, er det lykkedes at skaffe tid til ældre motionen igen i år.

Volleyball holdet har valgt at nedlægge sig selv, da det ikke kunne lade sig gøre at få en tidlig træningstid i salen. Det er kedeligt når det er nødvendigt at nedlægge hold, og der derved er nogle mennesker der ikke får dyrket den motion de gerne vil! Men sådan er vilkårene når vi kun har én gymnastiksal at deles om. Jeg kan kun opfordre volleyball spil-

lerne til at opsøge Nexø Volley klub - de har flere træningstider både i Nexø hallen og i Nexø skoles gymnastiksal.

Problemet med de manglende tider til indendørs idræt er evigt tilbagevendende, jeg kan som klubformand kun håbe at kommunal politikerne tager problemet alvorligt og at de vil se på den undersøgelse der viser at vi i "den gamle" Nexø kommune mangler et antal indendørs timer der svarer til mindst en halv idrætshal i fuld størrelse. Det er nok for optimistisk at tro, at der bliver bygget en kommunal hal i vores område, så jeg tror vi må sætte vores lid til at folkene bag Nexø hallen får mulighed for at bygge endnu en

idrætshal. Jeg tror, at når først hallen står der vil den blive benyttet fuldt ud, især når man tager med i betragtningerne, at der fra d. 1/1-05 bliver indført et gebyr på kr. 15,- pr. time i Svaneke skoles gymnastiksal, og at det kun koster kr. 20,- at bruge idrætshallerne på Bornholm.

Sluttelig vil jeg gøre opmærksom på, at vi har masser af gymnastik hold og et par håndboldhold, hvor der plads til endnu flere glade motionister. Har det interesse kan Betina kontaktes ang. gymnastik på tlf:5649 6877 - eller Henriette om håndbold på tlf: 56497345

Lone Christoffersen
Formand
Husk at: SIGI er - Sund Idræt God Ide

Mariegården

Søndergade 24, Svaneke.
Tlf. 56 49 69 19

Mandag:

Kl. 16.30-18.00
Afspændning

Tirsdag + Torsdag:

Kl. 9.30-14.00
Mini Blæksprutten.
Værested for psykisk syge og deres pårørende.

Torsdag:

Kl. 18.00
Fællesspisning
OBS: tilmelding senest tirsdag kl. 12.00

Fredag:

Kl. 9.00
Legestue

Valg til Svaneke Menighedsråd 2004 - 2008.

Der bliver ikke valg til menighedsrådet, da der ved fristens udløb kun var indkommet en kandidatliste.

Menighedsrådet i perioden 2004 - 2008 får følgende sammensætning:

Medlem

1. Svend Gunnar Kofoed-Dam
2. Elsa Roos
3. Trine Jensen
4. Henrik Ipsen
5. Peter Kragh Jensen
6. Karsten Kofoed
7. Lene Kjelgaard Bech

Stedfortræder

- Harald Lind
Edith Eriksen
Pia Pilegaard
Helle Rømer
Torsten Bech Nielsen
Ruth Hansen
Marianne L. Møller

Der afholdes konstituerende møde den 23. nov. 2004.
Det nye menighedsråd tiltræder ved det nye kirkeårs begyndelse 1. søndag i advent.

Sv.G.Kofoed-Dam

**Næste
deadline
13. nov.
kl. 12.00**

Skydning en sport for hele familien.

Riffelskydning

Torsdage kl. 19.00

Søndage kl. 9.30

Pistolskydning

Mandage og Onsdage kl. 19.00

Kom og vær med på vores baner
Under Svaneke Gymnastiksal

Badminton

Badmintontider

Tid	Hold
Ons. 15.30-17.30	U15 (U17)
Ons. 17.30-19.00	U13
Ons. 19.00-21.00	1. og 2. hold senior
Tors. 15-16	Nybeg. og let øvede
Tors. 16-17.30	U11
Tors. 17.30-19.00	3. og 4. hold senior
Fre. 15-16.30	Pigetræning
Fre. 16.30-18.00	Fællestræning

Med venlig hilsen
Badmintonudvalget

Svaneke Boldklub afviklede søndag den 26. september i samarbejde med BBK U15 singlestævne for B, C & D række spillere. Stævnet gav følgende resultater:

HS U15 B:

- Nr. 1 - Mathias S. Hansen, Hasle IF
Nr. 2 - Søren Petersson, Hasle IF

DS U15 B:

- Nr. 1 - Stine Lund Jensen, RBTK
Nr. 2 - Cathrine Frost Jensen, Hasle IF

HS U15 C:

- Nr. 1 - Mathias Gitz - Svaneke BK

Nr. 2 - Morten Rasmussen, Svaneke BK
DS U15 C:

- Nr. 1 - Cindy Petersen, RBTK
Nr. 2 - Liv Noline Kofoed, RBTK

HS U15 D:

- Nr. 1 - Magnus Duermin, ASG/TIF
Nr. 2 - Michael Lind, Poulsker IF

DS U15 D:

- Nr. 1 - Christina Larsen, RBTK
Nr. 2 - Didde Frimand, Klemensker IF

SVANEKE BOLCHER havde sponsoreret præmier til alle vinderne.

Grynegårds Gårdbutik

Grøntsager - Friske æg - Økologiske varer

Abningstider: Tirsdag og fredag 10-17

NÅR VINTEREN FOR DØREN STÅR,
SÅ TA'R JEG NED TIL GRYNEGÅRD
OG KØBER SUNDE GRØNNE SAGER,
SOM DET MIG RIGTIG GODT BEHAGER.

Grynegårds Gårdbutik

Østermarievej 4A
3740 Svaneke
tlf. 56 497161

Silke & Suus

Glastorvet Svaneke
Tlf 21 94 48 57

Kun kr. 994,- pr. md.

**...ja, mere behøver
en bil der kører hele
20,4 km/l ikke koste**

Suzuki Alto kr. 104.990
Fås fra kun kr. 994,- pr. md.

**ERLING MUNK
bilhuset**

www.bilhuset.dk

Nexø 56 49 22 52 • Rønne 56 95 92 52

Falckvej 1 • Nexø • Man-fre kl. 7.30-17 • Weekend efter aftale

**INTER
SPORT**

intersport-nexoe@get2net.dk

Strandgade 3 • 3730 Nexø • Tlf. 56 49 10 50 • Fax 56 49 10 51

SHOP FOR WINNERS

Røgeri, Fiskebutik
og Fiskerestaurant
Åbent hver dag
fra kl. 10
Tlf. 56496508

Historien om SVAK

Historiemæssigt var SVAK før en del af Boldklubben, og hed simpelthen Svaneke Boldklubs Aktører. Meningen var i sin tid at forsøge, om det eventuelt kunne bidrage til klubbens økonomi og samtidig tilfredsstille de teaterglade borgere i Svaneke.

↳: Orla Søborg Madsen

Vi er kommet frem til efteråret 1974. Efter 12 veloverståede forestillinger af "Sommer i Tyrol" tidligere på året, giver de glade aktører sig i kast med "Styrmand Karlsens flammer". Jeg har desværre ikke noget materiale fra denne fantastiske forestilling, andet end at den i 1975 blev opført hele 17 gange, hvilket angiver, at det har været en kæmpe succes, hvilket den jo også blev senere i 1999.

Det bringer os videre til efteråret 1975, hvor aktørerne startede prøverne på det store udstyrsstykke "Farinelli". Noget af en opgave at prøve kræfter med.

I Danmark blev "Farinelli" første gang opført på Det kgl. Teater i 1837 i J.L. Heibergs bearbejdelse. I 1918 opførte Folketeatret det gamle syngestykke 52 gange. I 1940 skrev Mogens Dam "Farinelli" om til en operette i ni billeder, hvortil Hans Reesen skrev helt ny musik. Anker E.

Kofoed noterede sig i programmet, at af amatører havde han kun kendskab til 2 foregående opsætninger nemlig Horsens i fyrerne

og senere Odder Amatørscene.

Hvem kender ikke sangen "Herren som skabte alt på jord", som næsten er blevet udødeliggjort i indspilningen med Poul Bundgaard (fra tv-opførelsen 1961). Søndag den 28. marts 1976 var der premiere i Svaneke Bio, i en mindst lige så god fortolkning af den krævede operette, med Ole Vigel i titelrollen som Carlo Broschi, kaldet Farinelli, der stemmemæssigt sagtens kunne måles med Poul Bundgaard. Også Lone Schiøts som Inez, kaldet Preciosa, i den kvindelige hovedrolle opnå-

ede store sanglige højdepunkter. Især i duetten sammen med Farinelli. Af andre duetter der huskes, er det fornøjelige nummer med

Domingo (Helge Larsen) og den livlige og sprudlende pige i Madrid Carmencita (Inger-

Margrethe Vigel). Helge Larsen havde flere sange, som han klarede med bravur og levede sig helt ind i rollen som søroverkaptajn. Spaniens konge Ferdinand VI (Hans A. Kofoed) og hans dronning Marie Theresia (Majlis Nielsen) blev plaget af mange intriger ved hoffet og var lidt triste til mode. Kongen fik kun få muligheder for at vise sit temperament, men dronningen fik lejlighed til at syn-

Inez. Den rolle loftede han til absolut seværdig, idet rollen i sig selv ikke er så spændende. Men det var ikke sang alt sammen. Der var f.eks. en sød lille scene hvor Preciosa (Lone Schiøts) fortæller om sin kærlighed til Farinelli til stuepigen Rositta (Inge Fitzner). Rositta er datter af hofbarber Manuelo, spillet af Børge H. Hansen, der også havde rollen som politikommisær. Børge spillede begge roller meget overbevisende og som publikum, havde man det indtryk, at han var en gammel rotte i faget. Edda Barsøe som priorinde Madre Clemantine fik en til at ihukomme historien om nonnen og sømanden, og Hardy Thorlunds betydelige korpus var en fornøjelig affære i dobbeltrollen som sørover Rodriques og hofapoteker og handelsminister Don Stefano krydret med en fin mimik. Edda havde desuden rollen som Bettina, en billetdame i operaen. Af øvrige medvirkende på scenen må vi ikke glemme Jørn Christoffersen som Guz-

mann, søroverkaptajns næstkommanderende, Svend Hjort som sekretær og lakaj, Peter Duzaine-Hansen som vagtkaptajn, Aksel Jensen som teaterdirektør samt Thomas Ibsen, Hans-Henrik Kofoed og Poul Erik Larsen som sammen med Peter Duzaine-Hansen spillede sørovere. For instruktionen stod Hans A. Kofoed, korinstruktion Smil, sufflør Ulla Malmgren-Hansen, scenemester Knud Munch, scenografi Anker E. Kofoed, malersalen Hans A. Kofoed, Jørn Christoffersen og Smil, belysning Knud Hansen og Ole Jensen, lydeffekter Jørn Christoffersen. Musikken leverede Karen Margrethe Pedersen, Verner Kofoed og Claus Nørregård. Kostymerne kom primært fra garderoben "Absalon", men flere af kostymerne blev syet lokalt, og dronningens dragter blev syet af Astrid Hellesen. 12 opførelser blev det til fordelt mellem Svaneke Bio og Rønne Theater. En stor oplevelse for både publikum og medvirkende.

Væg til væg tæpper i god kvalitet og til billige penge.
Presenninger syes efter mål til bla. anhænger, læhegn, brænde, både.
Kom ind og se, hvad vi tilbyder

Nexø Vodbinderi

SDR. HAMMER 43 . 3730 NEXØ
TLF. 56 49 29 70 . FAX 56 49 25 18

Halle Lou-Møller
w/Kjeld Hansen
Smallegade 7, 3730 Nexø
Tlf.: 56 49 24 04

**Dit lokale værksted
- midt i nexø centrum!**

**SERVICE & REPARATIONER
- Af alle bilmærker...**

Der jules på Musikcaféen Kælderstuen

↳: Nina Soelberg

Sangkvartetten Friendsday byder igen i år på et juleshow til private julefrokoster og firmafester. De kommer til at løbe af stablen otte fre-dage og lørdage i november og december. Og det bliver med en kombi-løsning der byder på musikalsk underholdning -bestående af en skønsm blanding

af nye og gamle numre – samt en 3-retters julemenu. Men kvartetten drager også på tour med deres julerier. Udover diverse optrædener her på øen skal Friendsday også over på den anden side af vandet og blandt andet optræde for den Bornholmske Hjemstavnsforening.

"Sydøst for paradiset" er kommet for at blive

Søren på tærskelen til Syd-øst for paradiset sammen med Hopi

↳: Hanne Nimskov

Han er blevet langhåret, den nye ejer af "paradiset" i Hullehavnen - Søren Henriksen - siden Svanekebladet sidst talte med ham. Da var han ved at åbne sin "strand-café. Men måske skyldes hårpragten, at han har haft en travl første sæson som kiosk-ejer.

Selv siger han: "Det har været en fantastisk proces, fordi jeg uden forudgående kendskab er lykkedes godt med mi-

ne ideer – det er gået over al forventning, må jeg nok sige. Jeg er blevet godt modtaget både af lokale og af turister. Folk har været super-positive og er kommet med gode kommentarer som brugere af mit sted. Min kaffesmag har vist sig at være helt rigtig, da den har lokket mange herved for at få sig en god kop kaffe. Det samme gælder de specielle øl, som virkelig er faldet i manges

smag. Så alt i alt har mit valg af produkter været rigtig", fortæller en glad Søren. Og det gælder også de gammeldags isvafler, som er blevet langet over disken i stor stil i sommerens løb.

Skolestart

Men nu hvor sæsonen er slut, helliger Søren Henriksen sig sin læreruddannelse på Snorrebakken i Rønne. "Men næste år slår jeg døren

op til endnu en sæson og håber på at kunne arrangere nogle hyggelige og rare arrangementer til glæde for både de lokale bornholmere og de turister, der lægger deres vej forbi min lille butik", fortæller Søren og tilføjer: "Jeg mangler til gengæld et sted at bo og vil gerne leje eller måske købe et hus i Svaneke eller omegn". Har du et tilbud, kan Søren træffes på telefon 2636 7697.

Tonsvis af grisebasse

↳: Hanne Nimskov

Jette Tranberg, indehaver af grillen "Stoppestedet" i Svaneke, lukkede søndag den 17. oktober sin butik og sagde dermed farvel og tak for en rigtig god sæson. "Jeg er glad og tilfreds" fortæller Jette, og siger videre på spørgsmålet hvordan det har været at overtage butikken: "Det har været en rigtig god start for mig, og det har det

også været fordi, jeg overtog en velfungerende og god vogn hvor der ingen overraskelser har været. Og dog – en overraskelse kom der dog, denne eftermiddag hvor Svaneke Bladet besøgte Jette, mens hun gjorde hovedrent og klar til næste år.

Flæskestege i ton

For da vi spørger hvor mange flæskestege Jet-

te har stegt denne sæson, må hun ringe til sin leverandør for at få det præcise tal – og her kommer det: 3,1 tons grisebasse-flæskestege er det blevet til denne første sæson for Jette på havnen i Svaneke. Jette er selv ret overrasket – og kigger forundret rundt i sin lille pølsevogn – tænk at der her har været flere tons gris igennem butikken!

Traditionen tro

Den forrige ejer, Gitte Bruun, indførte en tradition, som betød at de unge i Svaneke kunne komme den sidste dag pølsevognen var åben og spise resterne af pølser, burgere og pomfritter, ganske gratis. En sjov måde at afslutte sæsonen på.

Jette fulgte søndag den 17. oktober trop med traditionen. 20 sult-

ne unger mødte op, trods silende regn og fik proppet sig alt det de orkede. En af dem, fortæller Jette, havde slet ikke spist hele dagen, fordi han ville være sikker på at være rigtig sulten til ædegildet i pølsevognen. Dermed fik Jette sagt farvel med maner, som hun selv siger. Nu skal Jette med familien på ferie og den går

i november til Lalandia, men der planlægges også en tur til Ægypten til vinter. Jette åbner igen til påsken 2005.

Til gaver og præmier:

Brug keramik fra

Inge og Peter
Fitzner

Nansensgade 4
Svaneke
Tlf. 56 49 64 38

BAGERI
ØSTERMARIE
TLF. 56 47 00 42

KONDITIONER
SVANEKE
TLF. 56 49 61 56

– SMART så det ses

Det er fra
RUTH ENGSET
Torvet 1, Svaneke
Telefon 56 49 61 54

Stort udvalg i
T-shirts, shorts, badetøj
kjoler, nederdele og bukser

CHRISTIANSØ
PIGENS SILD

Jens Erik Gottfredsen
SVANEVANG
3740 SVANEKE
TLF. 56 49 62 72

Havnekiosken
Havnebryggen 7 - 3740 Svaneke
Ved Time Møller Tlf/Fax 56 49 60 99

HAN ved det -
HUN ved det også
DERFOR BLIVER FESTEN HOLDT PÅ
PENSION
Solgården
i Aarsdale

Ring eller fax til MAJ-BRITT
tlf. 56 49 64 37 · fax 56 49 65 37

Bøger og papir

Nexø Boghandel
Torvet 1
3730 Nexø
Telefon 56 49 22 11
Telefax 56 49 21 27
6480@bogpost.dk

MUSIKCAFÉEN
KÆLDERSTUEN

TLF. 20 13 79 12 - MAIL: musikcafe@billings.dk

PETER MUNK RASMUSSEN

Malermester

STENGADE 8 - TELEFON 56 49 65 13 - 3740 SVANEKE

PhotoCare
-fordi livet ikke kan tages om!

Havnen 1 · 3730 Nexø
Telefon 5649 4005
www.photocare.dk

Svaneke restaurant ved havnen

Visioner

Kommentar af Poul Friis:

Vi hører det gang på gang: Svaneke er Bornholms rødvinbælte. Det er her, man flytter til, hvis man er, eller gerne vil være, "noget ved musikken". Byen har ry for at huse nogle af Bornholms mest kunstneriske og kreative sjæle med overskud i både den ene og den anden betydning, men når det kommer til det offentlige rum, byens pladser, gader og torve, bliver man let forstemt. Er disse asfalterede og uinspirerede gadepartier virkelig udtryk for det fremsyn og den lidenskab, som (forhåbentlig) trives indenfor i de pittoreske boliger? Som borger i byen har de fleste vænnet sig til tingenes tilstand. De gule klinker på fortovene, de mange bilers kaotiske parkeringer overalt, al asfalten og manglen på

spræl, farver og beplantning i de fælles åndehuller. Som besøgende i byen er indtrykket overvældende.

Det er rigtigt, at torvet pludselig kan blive befolket af spraglede menneskemasser og råbende torvekoner og duften af grillstegte pølser og inspirerende fadøl. Og at havnen nogle gange kan blive forvandlet til en kogende gryde af liv og musik. Og at Gænget i enkelte tilfælde kan minde om en sydlandsk basar. Den bedste møblering af en by er med mennesker. Ingen tvivl om det. Men Svanekes folkeliv opstår nærmest på trods. På trods af muligheder, på trods af biler og busser, der truer med ulykker og stinkende os, på trods af skønhed og på trods af den omhu, der kunne ligge i ønsket om et mere

menneskeligt og udfordrende byrum.

Svaneke er vidunderlig. Det ved vi, der bor her.

Vi er stolte af byen og de smukke velholdte huse. Selv bevaringsplanen holder vi af - eller lever med. Svaneke er en perle af en torneroseby, men hvis vi ikke husker at forny den, gøre den bedre og sætte vor tids præg på den også, så vågner prinsessen med hovedpine. Ikke som resultat af prinsens blide kys på hendes læber, men på grund af trafikens anarkistiske nedbrydning og besættelse af byen.

Svaneke skal udfordres. Og forkæles. Nye miljøer skal opstå til glæde for byens borgere. Vand skal klukke, træer skal vokse, kunst skal opstå, glæden skal høres og kreativiteten skal sprænge de møre mure.

Et samfund kan være så stenet

At alt er en eneste blok

Og indbyggermassen så benet

At livet er gået i chok

Og hjertet er helt i skygge

Og hjertet er næsten borte op

Til nogen begynder at bygge

En by der er blød som en krop

Inger Christensen 1969

Men vi venter på vingerne...

©: Niels Holm

Bechs www.bechsbyg.dk
 Byggeforretning
Svaneke 56 49 61 60
 v. Jørn Bech Mobil 40 45 71 60
 Alt i tømrer- og snedkerarbejde Fax 56 49 61 59
 Døre- og vinduer
 Renovering af gamle huse
 Alt i tagarbejde
 Alt i murerarbejde
 E-mail: info@bechsbyg.dk Web: www.bechsbyg.dk

Svaneke Bolcher
 Kom og se hvordan man laver
 bolcher på
 gammeldags maner...
 Kommen und schauen Sie wie man
 Bonbons nach alter Art macht...
 Arbejdende bolcherlager og butik
 Arbeitende Bonbonkøkken und Laden
 Ønsker De at følge produktionen - Jørgen den
 hovedsageligt mellem kl. 11 - 15
 Wenn Sie der Herstellung beizuhen möchten -
 kommen Sie zwischen 11 und 15 Uhr
 Thomas Ibsen . Svaneke Torv 7
 3740 Svaneke . Tlf. 5649 6282

STRIKS&SANS
ΚΟΚΟΛΟΡΕΣ
 Brænderigængen
 3740 Svaneke
 tlf. +45 56 49 63 39
kokolores@hotmail.com

www.bryghuset-svaneke.dk

SUSANNE RASBORG
 EJNAR PAULSEN
 FALANCE - PORCELAIN
 ANLEDNING KERAMISK VÆRSTED
GLASTORVET
 ÅBENT
 MAN - FREDAG KL. 10.00 - 17.30
 LØRDAG KL. 13.00 - 14.50
 Tlf. 56 49 66 80

ÅBNINGSTIDER:
 MAN-FRE....9.00-18.30
 LØRDAG.....9.00-17.00
 SØNDAG...9.00-16.00
Bülow Glas Bornholm
 BRÆNDERIGÆNGET 8 SVANEKE TLF +45 56 49 66 72

Nye familier til Svaneke

Trine faldt pladask for byens charme

Trine Saabye med sine to døtre Anna og Karla på 8 og 7 år.

📷: Hanne Nimskov

Man skulle næsten tro, at der havde været en tilflytterkampagne, der skulle lokke nye til Svaneke. I hvert fald er adskillige nye familier flyttet til solskinsbyen i den senere tid. Her tegner vi et par portrætter. I Stengade 6 er Trine Saabye flyttet ind med sine to døtre Anna og Karla på 8 og 7 år. Trine kommer fra København med en baggrund i teaterverdenen, hvor hun blandt andet i en del år var pressechef for Dr. Dante teatret. For 1 1/2 år siden blev flyttekasserne pakket og sendt til Bornholm. Trine flyttede til Poulsker og startede altså sit bornholmske eventyr langt ude på landet. Men mødet med Svaneke blev skæbnesvangert, for Trine faldt pladask for byen og dens charme, og nu bor hun

her med sine 2 døtre, der går på Svaneke Skole. Trine har lige afsluttet denne sommers presarbejde for Bornholmerrevyen og skal starte på Rønne Teater den 1. januar 2005 som medarbejder. Hun er desuden meget aktiv i Svanekegården, hvor hun pt. er næstformand i bestyrelsen. Kunsten ligger tydeligvis i hendes årer for som datter af tegneren Jørgen Saabye, som mange vil nikke genkendende til via hans talrige illustrationer i Politiken, så er Trine nu i gang med sin egen malerkunst. Og hvad det kan ende med, vil tiden jo vise. Vi kan kun fra Svaneke Bladet sige: hjerteligt velkommen!

Skjoldby junior og familie lod sig overtale

📷: Hanne Nimskov

Bjarne Skjoldby, som de fleste kender for hans utallige teaterpræstationer i SVAK, er også farmand til to sønner. Den ene af dem er det nu lykkedes ham at overtale til at flytte til Svaneke, Christian Skjoldby er nemlig blevet den nye ejer af Søndergade 9, som tidligere husede en antik-butik. Christian har sin kone Pernille med samt deres 8 måneder gamle søn Frederik. "Vi boede på Hasselø ved Nykøbing Falster – langt ude på landet med både køer, geder, heste, kaniner og 3 hunde. Vi var lige blevet færdige med vores store ombygning af gården og havde fået den plads, vi havde brug for. Men så ringede min svigerfar pludselig en dag og fortal-

te, at nu var huset der, og det var altså Søndergade 9 her i Svaneke", fortæller Pernille Skjoldby, der er uddannet ekspedient og sælger.

Ny butik måske!

De tog over og besøgte huset – faldt for det – og så blev deres eget hus sat til salg – og solgt! Pernille fortæller: "vi flyttede ind d.1.juli. Det var virkelig underligt, fordi det var som om at vi var kommet på ferie, for ude på gaden vrirlede det med masser af turister med solbriller på, og solen skinnede. Livet var dejligt – skulle vi virkelig bo her?" Og det skulle den lille familien Skjoldby, der også gerne vil have en familieførøgelse med

tiden. Butikken - hvad med den? "Vi vil meget gerne bruge den fine butik - men er ikke helt sikre på til hvad. Jeg har gået og tænkt på en butik med baltiske ting og sager, nu vi bor så tæt på Baltikum. Men jeg er jo på barsel, så jeg har tid nok til at tænke på, hvad det kunne være", fortæller Pernille. Hendes mand Christian er uddannet mekaniker med speciale i autoglas. Han har

valgt at pendle til Sjælland her i starten, hvor han har en stor kundekreds. Men med tiden håber han, at det kan blive til fuldtidsarbejde på Bornholm. Så hvis man trænger til at få sin forrude udskiftet, fordi den har fået et stenslag - eller repareret - så gå hen og snak med Christian i Søndergade 9. Svanekebladet ønsker den nye familie i Søndergade hjerteligt velkommen til byen!

Bornerholms smukke natur- og forlystelsespark er åben fra maj til medio september. Stort vandland med 5 rutschebaner, minizoo med eksotiske dyr, robåde, klatreland, buggycars, og masser af andre forlystelser. Alt sammen gratis når entreen er betalt.

JOBOLAND

Brændesgårdshaven
Højevejen 4, Svaneke Tlf. 56 49 60 67

Wilmas
Børnetøj 1 - 16 år

Foråret er kommet sammen med vores nye varer
fra Jolo, MeToo, Quiksilver, Wheat m.m.

Åbningstider: ons.-fre. 10.00 - 17.30
lør. 10.00 - 13.00

Husk månedens fødselsdagsbarn!

Postgade 19 Svaneke Tlf. 56 44 32 31

UGE X
www.ugeXpressen.dk
Elinborg Krogh
Elsøvej 2
5740 Svaneke

B.C. UOLEJNING
Multi PAVILLON
BORDE - STOLE - SERVICE
56 48 85 82 / 24 85 70 42

Inwite
Interiør

Nordisk design Brugskunst

Laegården Bølshavnvej 5 3740 Svaneke
Tlf. +45 56 96 67 37 Website: www.inwite.dk E-mail: info@inwite.dk

Colbergs
ANTIKVARIATER
BOGHANDEL
FORLAG
TURISME

BOGER SIDER 1102

Sankt Mortens Gade 18, Rønne
Mandag-lørdag 11-17 (10-13)
Kvalitetsbøger
Tel. 56 44 11 77 - 56 95 16 17
colbergs@colbergs.dk

Kalamiteter

✂: Susanne Kristiansen

Nu tager øresundsbroen selv bladet fra munden:

To procent af de biler, der kører over Øresundsbroen fra den svenske side, kommer fra Bornholm.

Det viser en opgørelse fra Øresundsbroen selv, som tilføjer, at groft sagt skal halvdelen af bilerne, der kommer fra Bornholm, videre til Københavns-området, mens den anden halvdel skal til det øvrige Sjælland.

Bagsiden har forgæves forsøgt at få et interview ...

Derfor griner mågerne i KØGE

GERNINGSMAND ENDELIG FUNDET:

Vi kan ikke bare give Pilatus skylden for, at Jesus blev korsfæstet. Heller ikke Judas. Eller jøderne. Det er mig, der er skyld i, at Jesus døde.

Få læger er klar til at modtage patienter pr. e-mail

»Trods bredbånd er nettet endnu for snævert til at transportere det fornødne antal patienter. Desuden er frygten for virusoverførsel medvirkende til lægernes toven, når det gælder digital transport« udtaler lægernes formand, Kent Rask til Bagsidens Redakteuse.

Det handler om **DINE** penge !!
Så skal du sælge din ejendom så kontakt -

Bolig

Fritidshus

Nedlagt landbrug

Landbrug

Erhverv

Du får det lidt bedre
hos BornholmerBo ...

BORNHOLMERBO

v/ statsautoriseret ejendomsmægler MDE

Carsten Schou

Tornegade 1, 3700 Rønne

Tlf. 56 95 56 83 – fax 56 95 56 84

Solgt eller
helt GRATIS !!
- er en selvfølge hos
BornholmerBo !!

Carsten Schou
Mobiltilf. 20 12 56 83

Søren Bo Olsen
Mobiltilf. 40 45 66 83

Dan Dellgren
Mobiltilf. 20 13 85 02

Kurt Mortensen
Mobiltilf. 20 21 59 05

Kontakt os for en uforpligtende hussnak

Vi kan også kontaktes – via internettet
www.bornholmerbo.dk eller post@bornholmerbo.dk

LIDT OM BORNHOLMERBO

- Vi er et frit, uafhængigt, lokalt og ødækkende ejendomsmæglerfirma.
- Vi sikrer dig kvalitet ved salget af din ejendom.
- Vi sælger alle typer af fast ejendom bl.a. boliger, landbrug og erhverv.
- Vi er lidt bedre og lidt billigere !
- Kort sagt vi sikrer en ordentlig handel der garanterer din fulde tilfredshed !!

God og uafhængig rådgivning koster IKKE ekstra !!

Fordi salg af fast ejendom er en tillidssag !